

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

13 februari 2001

ONTWERP VAN DECREET

**tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting
van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heer Erik Matthijs en mevrouw Isabel Vertriest**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Joachim Coens, Gerald Kindermans, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacques Timmermans, Bruno Tobback ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heer Mark Van der Poorten ;

de heren Louis Bril, Marc Cordeel, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heer Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan Penris ;

de heren Jacky Maes, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

518 (2000-2001)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw	4
II. Algemene bespreking	13
III. Artikelsgewijze bespreking	25
IV. Eindstemming	33
Tekst aangenomen door de commissie	34

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening behandelde op 25 januari en 1 en 8 februari 2001 het ontwerp van decreet tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten.

Na de eindstemming op 8 februari 2001 heeft de commissie, in toepassing van artikel 56.3 van het Reglement, beslist dat er geen reflectietijd en -nota's zullen zijn.

I. TOELICHTING DOOR MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW

I.1. Algemeen

De minister geeft op 25 januari 2001 toelichting bij het ontwerp van decreet. Het ontwerp van decreet heeft als doelstelling een financiële vergoeding uit te keren aan landbouwers die vrijwillig een definitief einde stellen aan het opkweken van een bepaalde diersoort, waarvoor zij een rechtsgeldige milieuvergunning hebben. Daarnaast is er reeds een ontwerp van uitvoeringsbesluit, beperkt tot de varkenshouderij, waarbij de vergoeding wordt vastgesteld op : 4.740 frank per mestvarkensplaats en 15.720 frank per zeugenplaats.

Het maximaal aantal dieren waarvoor een vergoeding kan worden uitgekeerd is beperkt tot de gemiddelde veebezetting zoals vastgesteld voor de berekening van de nutriëntenhalte.

Vermits bij de berekening van de nutriëntenhalte als referentie wordt uitgegaan van de maximale bezetting voor de referentie jaren 1995, 1996 en 1997, zal de vergoeding bij stopzetting maximaal betrekking hebben op een mestproductie gelijk aan de nutriëntenhalte, doch veelal voor een mestproductie lager dan de nutriëntenhalte.

Door de stopzetting vervallen de milieuvergunning voor de bedoelde diersoort en de nutriëntenhalte voor de bedoelde diersoort van rechtswege.

Het ontwerp van decreet is algemeen opgesteld maar laat de Vlaamse regering toe de toepassing van dit decreet te beperken tot bepaalde diersoorten, bepaalde gebieden (bijvoorbeeld kwetsbare zones) en het tijdstip van indiening van de aanvraag (de inschrijvingsperiode). Dit betekent dat, bijvoorbeeld in functie van de beschikbare midde-

len of in functie van een gebiedsgericht beleid, prioriteiten kunnen gesteld worden. De beperking van leeftijd uit het voorontwerp van decreet is weggevallen gezien de opmerkingen van de Raad van State en de Europese Commissie.

Bijkomend wordt bepaald dat de tengevolge van de stopzetting leeggekomen stallen pas na vijf jaar in plaats van twee jaar op de inventaris van de leegstaande gebouwen worden geplaatst. Daardoor wordt de periode waarbinnen geen leegstandsheffing moet worden betaald ruimer dan voorzien in het decreet ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsgebouwen. Dit laat de betrokkenen toe een oplossing te vinden voor hun leegstaande stallen, namelijk ander gebruik of slopen.

De Vlaamse regering heeft op 25 juli 2000 haar principiële goedkeuring aan dit voorontwerp van decreet gehecht, waarna het werd doorgestuurd voor advies aan de SERV, de Mina-Raad, de VLTR (Vlaamse Land- en Tuinbouwraad) en de Interministeriële Conferentie Landbouw.

Tevens werd de maatregel voor goedkeuring voorgesteld aan de Europese Commissie. Deze maatregel werd reeds aangemeld naar aanleiding van het Programma Plattelandsontwikkeling (POP). Na onderhandelingen met de Europese Commissie werd de financiële ondersteuning van de vrijwillige stopzetting in het POP opgenomen onder de maatregelen waarvoor staatssteun wordt toegekend. Dit betekent dat deze maatregel dus niet in aanmerking komt voor Europese cofinanciering. Onder tussen werd het POP goedgekeurd door de Europese Commissie op 5 oktober 2000 als staatsmaatregel.

Na de goedkeuring van het voorontwerp en na de ingewonnen adviezen, is het dossier nog wel door de Vlaamse regering als apart dossier ingediend bij de Europese Commissie. Door de Europese Commissie was een beslissing over het definitief akkoord toegezegd voor de derde week van januari 2001. De minister heeft van de administratie vernomen dat dit verschoven is naar midden februari 2001. In ieder geval hebben de diensten van de Europese Commissaris voor Landbouw al hun instemming gegeven, maar een aantal diensten moeten nog worden geraadpleegd. Een officieel antwoord van de Europese Commissie over het dossier ontbreekt dus nog en is te verwachten midden februari.

Op de begroting 2001 is 1 miljard frank ter beschikking voor de uitvoering van het stopzettings-

decreet. Deze kredieten zijn het resultaat van een begrotingsherschikking, waarbij dit deel van de vroegere MAP-vergoedingen dat, ongeacht de uitspraak van de Europese Commissie, nooit zal kunnen worden uitbetaald (vergoedingen 1999, overschot vergoedingen 1997, 1998), wordt aangewend binnen de landbouwsector, met name voor deze vorm van warme sanering. Dit engagement ten aanzien van de landbouwsector moet volgens de minister worden gehonoreerd. In het verleden werden immers beloftes gedaan die voorlopig niet kunnen worden waargemaakt, tengevolge van een negatief oordeel van de Europese Commissie over de oorspronkelijke vergoedingenregeling van MAP1.

Bij dit voorontwerp van decreet werd dus reeds een uitvoeringsbesluit opgesteld waarin deze maatregel beperkt blijft tot de varkenshouderij, gelet op de mestproblematiek.

Na politieke discussie werd een aanvullende bepaling ingevoegd, namelijk een wijziging aan artikel 33ter van het mestdecreet. Aan artikel 33ter, § 1, van het mestdecreet wordt door het voorliggende ontwerp een 4° toegevoegd: “Een verhoging van de mestproductie is uitgesloten voor inrichtingen waarvoor een stopzettingsvergoeding werd bekomen in het kader van het decreet tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijk mest, afkomstig van één of meerdere diersoorten en dit tot 1 januari 2012”.

Het mestdecreet stelt een absolute uitbreidingsstop in tot 1 januari 2005. Na deze periode is uitbreiding van de bestaande vergunning of het verlenen van een nieuwe vergunning mogelijk op voorwaarde dat de bijkomende hoeveelheid mest wordt verwerkt. Om te vermijden dat een begunstigde die in de periode 2000-2005 een stopzettingsvergoeding gekregen heeft, na 1 januari 2005 terug een nieuwe milieuvergunning of een uitbreiding van een bestaande milieuvergunning zou krijgen, worden deze personen uitgesloten van deze bepaling tot 2012.

Een tweede toevoeging, de beperking wat betreft leeftijd van de aanvrager tot 65 jaar, werd echter, zoals reeds vermeld, zowel door de Europese Commissie als door de Raad van State betwist, zodat dit dan ook in de definitieve versie geschrapt werd.

I.2. Situering van de globale mestproblematiek

Omdat de voorgestelde maatregel een sociale begeleiding van een milieumaatregel inhoudt, herin-

nert de minister de commissie aan de globale mestproblematiek. Vlaanderen wordt gekenmerkt door een omvangrijke veestapel, waarbij vooral de intensieve veeteelt (varkens/pluimvee) een enorme groei hebben gekend. Er is een groter mestoverschot dan ooit was ingeschat.

Tabel : Aantal dieren Vlaanderen

Diersoort	1980	1990	1998
Rundvee	1.596.015	1.715.772	1.593.607
Varkens	4.751.519	6.395.797	7.323.348
Pluimvee	21.263.018	25.640.722	36.155.511

(gegevens op basis van landbouwtelling NIS en CLE voor 1980 en 1999, Mestbank voor 1998)

Opmerkelijk is de spectaculaire stijging van de varkens- en pluimveestapel met respectievelijk 55 percent en 58 percent ten aanzien van 1980. Gedurende de periode 1990-1999 was er nog een groei van respectievelijk 15 percent en 31 percent en dit ondanks het Mestdecreet en de Nitraatrichtlijn.

De varkensteelt vertoont een duidelijke territoriale differentiatie: meer dan de helft van het aantal varkens wordt gehouden in West-Vlaanderen; Oost-Vlaanderen komt op de tweede plaats. Samen nemen deze provincies 70 percent van de varkensstapel voor hun rekening. Dit betekent dat ook de milieudruk territoriale verschillen vertoont.

In vergelijking met de ons omringende landen telt België na Nederland het grootste aantal varkens per ha landbouwgrond: 5 varkens/ha. Wanneer men echter de Vlaamse regio apart beschouwt – Wallonië heeft nagenoeg geen varkensteelt – dan behoort het Vlaamse Gewest tot de Europese top: het aantal varkens/ha bedraagt bij ons 10,6. Dat cijfer ligt een stuk hoger dan in Nederland (5,8), waar onlangs ook een uitstapregeling voor de varkenshouderij werd uitgewerkt. Het Europees gemiddelde bedraagt 0,8 varkens/ha landbouwgrond.

Ook inzake pluimvee scoort Vlaanderen het absolute maximum in Europa (52 kippen/ha), onmiddellijk gevolgd door Nederland (50 kippen/ha) tegenover een Europees gemiddelde van 7 kippen/ha.

Deze grote veestapel is verantwoordelijk voor een enorme mestproductie. De huidige nutriëntenproductie in het Vlaamse Gewest bedraagt overeenkomstig een telling van het NIS van 15 mei 2000 en de forfaitaire uitscheidingsnormen van het mestde-

creet : 196.508.644 kg N (stikstof) en 85.738.273 kg P_2O_5 (difosforpentoxide).

De rundveesector is verantwoordelijk voor 49 percent van de totale output van N (stikstof) en 46 percent van de totale output P (fosfor) onder de vorm van dierlijke mest. De varkenssector is verantwoordelijk voor 40 percent van de totale output van N en 46 percent van de totale output aan P onder de vorm van dierlijke mest. De N- en P-output van de pluimveesector is minder groot en is ook minder problematisch gezien de mestverwerking voor deze mestsoort redelijk goed functioneert.

De voorbije jaren is de productie van N en P gestegen en dit ondanks de zogenaamde "stand-still" van MAP1 waarbij het productieniveau van 1992 (theoretisch) niet mocht worden overschreden. Deze toename van de N- en P-output is in hoofdzaak het gevolg van de groei van de varkens- en pluimveesector. Wel is er een afname van de P-output per eenheid in de varkenssector tengevolge van het gebruik van laagfosforvoeder.

Tabel : Evolutie N-output

Diersoort	1991	1999
Rundvee	103.291.500	93.648.801
Varkens	71.651.560	80.351.145
Pluimvee	16.875.300	22.508.898

(aantal dieren op basis van cijfers NIS en uitscheidingsnormen op basis van MAP 2bis)

Tabel : evolutie P-output

Diersoort	1991	1999	Correctie laag fosfor voeder
Rundvee	34.877.250	30.398.657	
Varkens	38.935.220	43.031.687	37.800.000
Pluimvee	9.120.190	12.307.929	

(aantal dieren op basis van cijfers NIS en uitscheidingsnormen op basis van MAP 2bis)

De totale hoeveelheid geproduceerde nutriënten komt momenteel nagenoeg volledig op de Vlaamse landbouwgronden terecht, de taalgrens is in de praktijk immers ook een mestgrens. De netto uitgevoerde nutriënten bedroegen in 1998 1,3 miljoen

kg P_2O_5 en 0,9 miljoen kg N. Op basis van de eindbemestingsnormen kan worden berekend hoeveel van de huidige nutriëntenproductie op verantwoorde wijze op de bodem kan worden gebracht uitgaande van een maximale benutting van de bemestingscapaciteit. De op die manier berekende mestplaatsingsruimte in Vlaanderen bedraagt 139 miljoen kg N en 49 miljoen kg P_2O_5 . In dit scenario bedraagt het mestoverschot 66 miljoen kg N en 36 miljoen kg P_2O_5 , dit is respectievelijk 32 percent en 42 percent.

In 1998 hadden 13.000 bedrijven (32 percent) te kampen met een bedrijfsmatig mestoverschot.

Ruim 60 percent van de mestoverschotten zijn afkomstig van West- en Oost-Vlaanderen.

Vermits echter een mestspreidingsbeleid wordt toegepast via de LAT-regeling (lange-afstandstransport), kent heel Vlaanderen een grote bemestingsdruk.

Er moet ook een onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende veeteeltvormen.

Zo is in de varkens- en pluimveehouderij het aandeel grondloze bedrijven aanzienlijk groter dan in de melkveehouderij, waardoor het aandeel van deze sectoren in de bedrijfsmatige overschotten gevoeliger hoger ligt dan hun aandeel in de nutriëntenproductie. Het aandeel van de varkenssector in de bedrijfsmatige N- en P-overschotten bedraagt respectievelijk 58 percent en 59 percent.

Ten slotte moet nog worden opgemerkt dat het Vlaamse Gewest de hoogste ammoniakdruk kent van Europa, zelfs op wereldniveau, met onder meer nefaste gevolgen op natuurlijke ecosystemen en de gezondheidstoestand van onze bossen.

1.3. Globale aanpak van de mestproblematiek

De mestoverschotten vormen een structureel probleem in het Vlaamse Gewest. De Europese Nitraatrichtlijn dwingt Vlaanderen tot het nemen van maatregelen met het oog op de verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater en het grondwater. Op vele plaatsen in Vlaanderen wordt de grenswaarde van 50 mg nitraat/l niet gehaald, daar waar de richtnorm 25 mg nitraat/l is.

De Europese Commissie dringt erop aan dat het volledige grondgebied van het Vlaamse Gewest als kwetsbaar gebied wordt afgebakend, wat impliceert dat overal verstrengde bemestingsnormen (170 kg N/ha) zouden moeten worden toegepast,

wat uiteraard de mestoverschotten evenredig zal doen stijgen.

Het Vlaamse regeerakkoord heeft als doelstelling vooropgesteld dat tegen het einde van deze legislatuur Vlaanderen moet beantwoorden aan de verplichtingen en milieudoelstellingen van de nitraatrichtlijn en dat globaal de milieudruk door nitraten, fosfaten en ammoniak binnen aanvaardbare grenzen moet worden gebracht. Daarbij wordt geopteerd voor een aanpak van de mestproblematiek gebaseerd op drie peilers, met name aanpak aan de bron, oordeelkundige bemesting en mestverwerking :

- aanpak aan de bron. Die impliceert de vermindering van de totale hoeveelheid geproduceerde nutriënten waardoor de mestoverschotten automatisch dalen. Dit kan gebeuren door betere voedertechnieken en efficiënter gebruik van nutriëntenarm voeder ; rationeel mineralenbeheer op bedrijfsniveau en door afbouw van de veestapel ;
- oordeelkundige bemesting. Hierdoor kan nutriëntenverlies naar bodem en water worden vermeden of beperkt. Dit veronderstelt een betere afstemming van de bemesting op de teeltbehoeften en het toepassen van emissie-arme bemestingstechnieken ;
- mestverwerking. Een milieu-verantwoorde verwerking van het mestoverschot is een absolute voorwaarde om nog niet-grondgebonden productie te laten voortbestaan. De overheid zal initiatieven, die beantwoorden aan de milieutechnische en ruimtelijke vereisten, ondersteunen. Dit gebeurt momenteel via een Task Force Mestverwerking.

Bij het driesporenbeleid is steeds uitgegaan van de veronderstelling dat :

- 50 percent van het probleem zal moeten worden opgelost via mestverwerking ;
- 25 percent via oordeelkundige bemesting en emissie-arme aanwending ;
- 12,5 percent via betere voederreconversie en ;
- 12,5 percent van het probleem via afbouw van de veestapel, waarvan 10 percent sociaal begeleide afbouw.

Essentieel hierbij is dat mestverwerking slaagt, zo niet zal het aandeel van de aanpak aan de bron door afbouw van de veestapel fors stijgen, wat op sociaal-economisch vlak grote gevolgen zal hebben.

Via het MAP-meetpuntennet kan worden nagegaan wat de bijdrage is van de landbouwsector in de nitraatvervuiling en waar maatregelen zich opdringen, tevens kan daardoor de evolutie van de milieukwaliteit tengevolge van genomen maatregelen worden gevolgd. Samen met de perceelsgewijze meting van het nitraatresidu vormt dit meetnet een voorlichtingsinstrument voor de sector, omdat op die manier het effect van een oordeelkundige bemesting op het terrein kan worden vastgesteld.

Om deze aanpak operationeel te maken, werd op 3 maart 2000 het zogenaamde MAP 2bis in werking gesteld. Dit MAP 2bis heeft als belangrijke pluspunten :

- de invoering van een nutriëntenhalte op bedrijfsniveau. Door de invoering van een dergelijk "mestquotum" gekoppeld aan een uitbreidingsstop tot 1 januari 2005 wordt niet alleen een absolute "stand-still" ingebouwd, maar wordt ook gegarandeerd dat elke stopzetting van bedrijvigheid niet langer meer wordt gecompenseerd door uitbreiding, waardoor de overlevingskansen van de bestaande bedrijven toenemen ;
- een vergaande responsabilisering van de individuele landbouwers via het nitraatresidu dat moet bepalen in hoeverre de bemestingsnormen op bedrijfsniveau kunnen versoepeld worden ;
- het invoeren van een progressief stijgende verwerkingsplicht gekoppeld aan superheffingen, waardoor de sector verplicht wordt werk te maken van mestverwerking ;
- het invoeren van realistische en milieuverantwoorde bemestingsnormen en uitscheidingsnormen.

Dit MAP 2bis, gekoppeld aan het driesporenbeleid, kan ervoor zorgen dat Vlaanderen er op relatief korte termijn zal in slagen het mestprobleem onder controle te krijgen.

I.4. Vrijwillige afbouw als noodzakelijke beleidsmaatregel

Het voorliggend ontwerpdecreet wil een financiële ondersteuning geven aan veehouders, meer bepaald aan varkenshouders, die vrijwillig een einde stellen aan hun exploitatie en in ruil hun vergunning inleveren. Het decreet heeft twee doelstellingen :

- een supplementaire afbouw realiseren, bovenop de natuurlijke afvloeï, zodat het mestoverschottenprobleem versneld wordt opgelost ;
- een antwoord bieden op de sociaal-economische problemen die zich zullen stellen tengevolge van een verstrengd en consequent doorgevoerd mestbeleid.

Welke afbouw wordt gerealiseerd ?

Uitgaande van het beschikbaar bedrag van 1 miljard frank, kan onderzocht worden welk effect dit zal hebben op de overschottenproblematiek.

Vlaanderen telt officieel 42.377 land- en tuinbouwbedrijven, tegenover 66.548 in 1985.

Dit betekent een daling met 36 percent op 15 jaar. Volgens de cijfers van de Mestbank (1998) zijn er 30.342 bedrijven actief in de veeteelt. Daardoor is het aandeel veeteeltbedrijven gestegen van 58 percent in 1985 naar 70 percent in 1998.

Van deze veeteeltbedrijven zijn er ruim 9.200 die varkens houden, tegenover 22.514 bedrijven waar runderen gehouden worden en 3.824 bedrijven waar pluimvee gehouden wordt.

Van de bedrijven waar varkens gehouden worden, zijn 44 percent zuivere varkenshouderijen en 56 percent gemengde bedrijven.

In de varkenssector zijn er verschillende types van varkenshouderij :

- zuivere mestvarkens ;
- zuivere zeugenbedrijven ;
- zeugenhouders die zelf geheel of gedeeltelijk afmesten ;
- elk type kan voorkomen in combinatie met andere exploitaties (gemengde bedrijven).

Via een uitvoeringsbesluit zal in een vergoeding worden voorzien voor mestvarkensplaatsen en zeugenplaatsen. Het Vlaamse Gewest telt 4.295.000 mestvarkens tegenover 732.000 zeugen (de resterende varkens zijn biggen). Op een totaal van 4.947.000 volwassen dieren zijn er 86 percent mestvarkens en 14 percent zeugen. Deze verhouding kan als uitgangspunt worden genomen voor de aanvragen van stopzettingvergoeding, maar ook alternatieve scenario's zijn mogelijk.

Scenario 1 : 14 percent zeugen / 86 percent mestvarkens

22.260 zeugen x 15.720 frank + 136.740 mestvarkens x 4.740 frank = 1 miljard frank

Jaarlijks uit productie genomen nutriënten door stopzettingsdecreet :

	P ₂ O ₅	N
Zeugen	22.260 x 14,5 kg = 322.770 kg	22.260 x 24 kg = 534.240 kg
Mestvarkens	136.740 x 6,5 kg = 888.810 kg	136.740 x 13 kg = 1.777.620 kg
Totaal	1.211.580 kg = 3,36% van P-aandeel in mestoverschot	2.311.860 kg = 3,50% van N-aandeel in mestoverschot

Scenario 2 : 10 percent zeugen / 90 percent mestvarkens

17.130 zeugen x 15720 frank + 154.170 mestvarkens x 4.740 frank = 1 miljard frank

Jaarlijks uit productie genomen nutriënten door stopzettingsdecreet :

	P ₂ O ₅	N
Zeugen	17.130 x 14,5 kg = 248.385 kg	17.130 x 24 kg = 441.120 kg
Mestvarkens	154.170 x 6,5 kg = 1.002.105 kg	154.170 x 13 kg = 2.004.210 kg
Totaal	1.250.490 kg = 3,47% van P-aandeel in mestoverschot	2.415.330 kg = 3,65% van N-aandeel in mestoverschot

Scenario 3 : 20 percent zeugen / 80 percent mestvarkens

28.840 zeugen x 15.720 frank + 115.360 mestvarkens x 4.740 frank = 1 miljard frank

Jaarlijks uit productie genomen nutriënten door stopzettingvergoeding :

	P ₂ O ₅	N
Zeugen	28.840 x 14,5 kg = 418.180 kg	28.840 x 24 kg = 692.160 kg
Mestvarkens	115.360 x 6,5 kg = 749.840 kg	115.360 x 13 kg = 1.499.680 kg
Totaal	1.168.020 kg = 3,47% van P-aandeel in mestoverschot	2.191.840 kg = 3,32% van N-aandeel in mestoverschot

Uit deze drie mogelijke scenario's blijkt dat de verhouding zeugen/mestvarkens geen significant verschil maakt voor wat betreft het aandeel nutriënten dat uit productie wordt genomen, hoewel toch een meer batig saldo wordt verkregen naarmate het aandeel zeugen afneemt. Globaal wordt met 1 miljard frank 3 à 3,5 percent van de mestoverschotten opgelost.

In feite is de afbouw iets groter omdat ook biggen, die hier niet worden meegerekend, eveneens nutriënten produceren, zij het eerder beperkt.

Wie zal afbouwen ?

Het is niet exact te voorspellen wie zal ingaan op de mogelijkheid tot vrijwillige afbouw en het is dus afwachten of de maatregel een succes zal zijn. De minister merkt op dat er wel regelmatig vragen binnenkomen bij de administratie.

Op basis daarvan kunnen inzake het profiel van de aanvragers een aantal waarschijnlijke karakteristieken worden vooropgesteld :

- varkenshouders voor wie het verderzetten van hun exploitatie financieel niet aantrekkelijk is (kleinere of slecht gestructureerde bedrijven) ;
- grondloze varkenshouders waarvan de bedrijfsvoering financieel minder interessant wordt door de verwerkingsplicht van MAP 2bis ;
- gemengde bedrijven die ervoor kiezen hun deel varkensexploitatie af te stoten ;
- varkenshouders die niet recentelijk geïnvesteerd hebben bijvoorbeeld in stallenbouw of stalvernieuwing of waarvan de investeringen volledig afgeschreven zijn ;
- varkenshouders die "uitbollend" zijn.

Dit belet niet dat er nog andere beweegredenen kunnen zijn waarom een individuele varkenshouder zou ingaan op de mogelijkheden geboden in dit decreet. Waarschijnlijk zullen jonge landbouwers met een goed bedrijf, die leningen hebben lopen, niet op het aanbod ingaan. Het aandeel van de aanvragers jonger dan 65 jaar zal relevant zijn.

Leeftijd

De voorbije jaren kende de globale landbouwsector een natuurlijke afvloeï, waarbij het aantal bedrijven daalde maar daartegenover de gemiddelde bedrijfsgrootte toenam. Grotere bedrijven zijn

voornamelijk onder de jongere landbouwers te vinden. Deze schaalvergroting was een gevolg van de dalende prijzen, waarbij vooral een overschakeling naar intensieve veeteelt en tuinbouw zich manifesteerde.

Tabel : evolutie aantal varkensbedrijven 1995-1998

	1995	1996	1997	1998
Aantal varkenshouders	13.042	12.163	11.625	11.578
Aantal zeugen per houder	88,2	88,4	93,2	98,1
Aantal mestvarkens per houder	327,1	346,9	359,6	365,4

(aantallen op basis van cijfers NIS en CLE)

Tengevolge van MAP 2bis – waardoor een vaste nutriëntenhalte wordt ingevoerd en capaciteitsuitbreiding, alsook het opstarten van een nieuw bedrijf of uitbreiden van een bestaand bedrijf niet meer mogelijk is tot 1 januari 2005 – is te verwachten dat het aantal "stoppers" eerder zal afnemen dan toenemen, vermits een exploitatievergunning in deze context een belangrijke meerwaarde heeft.

Uit de cijfers van het CLE blijkt dat de jaarlijkse afvloeï van het aantal varkensbedrijven over 1995, 1996 en 1997 gemiddeld 488 bedrijven per jaar bedraagt. Intussen bleef het aantal varkens stijgen. De afvloeï blijft tussen 1997 en 1998 beperkt tot 47 bedrijven : de concentratie in de varkenshouderij heeft een eindpunt bereikt.

Door het instellen van de nutriëntenhalte is er nu een daadwerkelijke stop op uitbreiding. Als nu de opkoopregeling gelanceerd wordt, worden twee resultaten verwacht : een daling van het aantal dieren en een afbouw die veel verder gaat dan de natuurlijke afvloeï.

Tabel : Leeftijdssituatie Vlaamse bedrijfsleiders in landbouwsector

	percentage
Jonger dan 30 jaar	6
30 – 40 jaar	20
40 – 50 jaar	21
50 – 65 jaar	35
> 65 jaar	18

In de veronderstelling dat de verdeling over de leeftijdscategorieën in de varkenshouderij parallel loopt met de globale leeftijdsverdeling in de landbouwsector, zou door het invoeren van een leef-

tijdsgrens op 65 jaar in het decreet ongeveer 18 percent van de bedrijfsleiders uitgesloten worden. Het is evident dat in deze categorie het leeuwen-aandeel van de natuurlijke afvloeï dient gesitueerd te worden, wat ook de reden was om oorspronkelijk een leeftijdsgrens te hanteren.

Meest waarschijnlijk lijkt dat deze maatregel vooral succes zal hebben in de categorieën + 65 jaar en 50-65 jarigen omdat daar de kans het grootst is dat de investeringen in de infrastructuur ondertussen afbetaald zijn. Nochtans kan worden verwacht dat deze maatregel ook een respons zal kennen in de andere categorieën (30-40 jaar, 40-50 jaar), vooral dan bij de gemengde bedrijven (56 percent van de varkenshouders) die geen heil meer zien in het deel varkens van hun bedrijf, bijvoorbeeld omdat ze daardoor met bedrijfsmatige mestoverschotten zitten.

Inkomen

Algemeen mag aangenomen worden dat weinig rendabele varkensbedrijven zich het meest aangesproken zullen voelen door dit stopzettingsdecreet. Globaal genomen stelt men vast dat in de beroeps-landbouw 8 percent van de bedrijfsleiders een bruto standaard saldo (BSS) heeft dat lager is dan 400.000 frank. Daarnaast zijn er nog 9 percent van de bedrijfsleiders waarvan het BSS gesitueerd is tussen 400.000 en 800.000 frank.

Dus 17 percent van de bedrijfsleiders (= 5.158) heeft een bedrijf dat onvoldoende rendabel is.

Van deze 5.158 bedrijfsleiders zijn er 676 die ouder zijn dan 65 jaar. De overige 4.482 bedrijven vertegenwoordigen 14,7 percent van het totaal aantal landbouwbedrijven.

Dit zijn echter algemene cijfers, waarbij er uiteraard grote verschillen zijn naargelang van het productietype, de aard van de bedrijfsvoering, de bedrijfsstructuur enzovoort. Bovendien zijn sectoren zoals de varkenshouderij zeer marktgevoelig en dus ook conjunctuurgevoelig.

Zo was in het verleden (periode 1985-1998) het arbeidsinkomen het hoogst in de varkenshouderij. In 1999 echter was het arbeidsinkomen hier het laagst, vooral in de zeugenhouderij waar dikwijls met verlies werd gewerkt. De marktprijzen in de varkenssector hebben zich weliswaar hersteld, maar toch kan nu nog worden aangenomen dat ook in de varkenssector ongeveer 15 percent van de bedrijven relatief kwetsbaar zijn op het vlak van inkomen. Er kan worden verwacht dat vooral in dit

segment op de vrijwillige stopzetting zal worden ingespeeld.

Te noteren is dat bedrijven met een laag inkomen niet automatisch kunnen gelijkgeschakeld worden met kleine bedrijven : ook grotere bedrijven kunnen in moeilijkheden zijn tengevolge van onder meer zware investeringskosten, hoge vaste kosten, slechte bedrijfsvoering.

Bedrijfstype

Ten slotte zal de respons ook afhankelijk zijn van het bedrijfstype. In de toekomst zullen de effecten van het gevoerde mestbeleid zeker een rol spelen. Daarin wordt een progressieve mestverwerkingsplicht opgelegd voor de bedrijfsmatige mestoverschotten, gaande van 15 tot 30 percent in 2000 en evoluerend naar 30 tot 70 percent in 2003, naargelang van de bedrijfsgrootte.

Wanneer wordt uitgegaan van een mestverwerkingskost van 700 frank/ton, betekent dit bij volledige verwerkingsplicht per mestvarkensplaats (productie van 1,4 ton mest) een supplementaire kost van 1000 frank per jaar. Per kilogram varkensvlees betekent dit een supplementaire kost van 3,57 frank. Bij prijzen vanaf 45 frank per kilogram is dit haalbaar, maar bijvoorbeeld bij grondloze mestvarkensbedrijven zal dit op termijn toch een belangrijke meerkost impliceren.

Vandaar dat wordt verwacht dat bedrijven met grote bedrijfsmatige mestoverschotten wegens de toekomstige meerkost, zich zullen aangesproken voelen door het stopzettingsdecreet. Het is trouwens vanuit milieu-oogpunt geen slechte zaak dat de gemiddelde grondgebondenheidsgraad van veebedrijven in Vlaanderen zou toenemen.

Tenslotte blijkt uit signalen van op het terrein dat er ook bij gemengde bedrijven interesse bestaat voor het stopzettingsdecreet. Ten tijde van hoogconjunctuur in de varkenssector, hebben een belangrijk aantal akker- en rundveebedrijven er een varkensstal bijgenomen als aanvulling op hun bedrijfsinkomen. Voor een aantal van deze bedrijven wegen de voordelen (financieel) niet langer op tegen de nadelen (administratie, bedrijfsmatig mestoverschot).

Er kan verwacht worden dat een aantal van deze bedrijven stoppen met varkenshouderij.

Het voordeel van dit segment is dat de stopzetting hier minder sociaal-economische gevolgen heeft, vermits ook na afbouw doorgaans een gezond goed

functionerend bedrijf overblijft en er dus geen automatische arbeidsuitstoot is.

1.5. Budgettaire implicaties

Op de begroting 2001 is in 1 miljard frank voorzien voor de uitbetaling van de stopzettingsvergoeding. Het gaat hier niet om extra middelen, maar om nooit bruikbare begrotingskredieten die in het verleden werden gereserveerd voor de uitbetaling van vergoedingen voor landbouwers gelegen in kwetsbare gebieden, in het kader van MAP 1. Het bedrag van 1 miljard frank wordt gevormd door de voorziene vergoedingen voor 1999 (700 miljoen frank), waarvoor nooit een uitvoeringsbesluit werd opgemaakt vermits de Europese Commissie zich verzet heeft tegen deze regeling.

De overige 300 miljoen zijn overschotten op de vergoedingen voor 1997 en 1998 : er werd telkens in een bedrag van 1 miljard frank voorzien maar het aantal ingediende dossiers was beperkter. De bedragen die bij de Mestbank gereserveerd staan voor de uitbetaling van de vergoedingen 1997 en 1998 werden met andere woorden onaangeroerd gelaten in afwachting van de definitieve uitspraak van de Europese Commissie.

Gezien de zeer beladen geschiedenis van het vergoedingendossier is het voor de minister essentieel dat het totale voorziene bedrag voor de vergoedingen 1997 – 1998 – 1999, zijnde 2,1 miljard frank, integraal naar de landbouwsector gaat. Afhankelijk van de definitieve uitspraak van de Europese Commissie in de hangende dossiers (vergoedingen 1997 – 1998) zullen er dus nog bijkomende gereserveerde middelen vrijkomen. Bij een volledig negatieve beslissing van de Europese Commissie is dit een bedrag van 1,1 miljard frank. Het is in ieder geval de bedoeling van de minister om een maximale goedkeuring te krijgen voor de beloofde vergoedingen uit het verleden en daartoe zullen binnenkort terug gesprekken gevoerd worden met de Europese Commissie.

Vermits er wordt uitgegaan van een reductie van de mestoverschotten met 10 percent door middel van de vrijwillige afbouw, en er met het huidig krediet een afbouw van ongeveer 3,3 percent van de mestoverschotten kan worden bereikt, zal deze operatie nog tweemaal moeten herhaald worden (totale kostprijs 3 miljard frank) om de vooropgestelde doelstelling te halen.

Het is de bedoeling na de eerste inschrijfronde (begin 2001) een evaluatie te maken van de aanvragers en na te gaan of het "profiel" van de aan-

vragers tegemoetkomt aan de doelstellingen van het decreet. Op basis van deze evaluatie en naargelang van het beschikbare krediet voor 2002 en 2003, kan worden geopteerd voor de inbouw van meer selectiviteit in het stopzettingsdecreet, bijvoorbeeld :

- door territoriale beperkingen op te leggen (bijvoorbeeld alleen in kwetsbare gebieden of enkel in zwarte gemeenten) ;
- door beperkingen inzake bedrijfstype op te leggen (bijvoorbeeld enkel grondloze bedrijven, enkel gemengde bedrijven) ;
- ten slotte kan ook de tegemoetkoming voor de volgende inschrijfrondes via het uitvoeringsbesluit worden verlaagd.

De procedure voor de berekening van de vergoeding is gebaseerd op de bepaling van de vergoedingen voor winstderving bij een onteigeningsprocedure en kunnen derhalve als courant en billijk worden beschouwd. Hier wordt meestal in het jaar van de onteigening en drie opeenvolgende jaren de semi bruto waarde (SBW) uitgekeerd per zeug en mestvarken, wat dan verminderd wordt met de gemiddelde veeartsenij- en medicijnkosten (vmk).

Voor de varkenshouderij werd op deze wijze het bedrag op 4.740 frank per mestvarkensplaats en 15.720 frank per zeugenplaats vastgesteld.

Jaar	Mestvarkens : SBW – vmk in Bef	Zeugen : SBW – vmk in Bef
1994	350 – 51 = 299	2.400 – 1.216 = 1.184
1995	480 – 53 = 427	4.800 – 1.227 = 3.573
1996	780 – 57 = 723	9.100 – 1.288 = 7.812
1997	840 – 68 = 772	11.500 – 1.465 = 10.035
1998	220 – 72 = 148	-1.360 – 1.595 = -2.955
Gemiddeld	474	3.930

Voor de berekening wordt gebruik gemaakt van de gemiddelde van de SBW waarden van de 5 opeenvolgende jaren. De veeartsenij- en medicijnkosten zijn vereenvoudigde gegevens van het CLE. Er wordt gemiddeld uitgegaan van 2,5 rotaties per jaar voor de mestvarkens zodat de vergoeding voor 1 mestvarkensplaats uitkomt op : 474 frank x 4 x 2,5 = 4.740 frank per mestvarkensplaats. Een gelijkaardige berekening voor de zeugen geeft dan : 3.930 frank x 4 = 15.720 frank per zeugenplaats.

I.6. Aspecten van ruimtelijke ordening

In het kader van het stopzettingsdecreet werd het probleem van de leegstaande stallen mee in overweging genomen. Zo is erin voorzien dat een uitzondering wordt verleend op de toepassing van het decreet ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsgebouwen. De inschrijving op de inventaris van de leegstaande bedrijfsgebouwen gebeurt pas na vijf jaar in plaats van na twee jaar, waardoor er drie jaar extra is voor het vinden van een oplossing.

In het kader van het stopzettingsdecreet moet een onderscheid gemaakt worden tussen enerzijds een volledige bedrijfsbeëindiging en anderzijds een stopzetting van het varkensdeel van een gemengd bedrijf, waarbij de landbouwexploitatie wordt voortgezet.

Volledige stopzetting

De problematiek van leegstaande stallen en algemeen van de beëindiging van landbouwexploitaties is ruimer dan de gevallen die zullen voortvloeien uit het stopzettingsdecreet.

Momenteel zijn er reeds een belangrijk aantal landbouwexploitaties, gelegen in landbouwzones, die werden beëindigd zonder bedrijfsopvolging. Dit resultaat stelt zich nu reeds en is geen specifiek gevolg van het stopzettingsdecreet.

De betrokken woningen en bedrijfsgebouwen worden daardoor zonevreed. Een globale oplossing voor dergelijke zonevreedde gebouwen moet worden gevonden in het kader van de wetgeving op ruimtelijke ordening en dient geregeld te worden op gemeentelijk vlak, bijvoorbeeld door het omzetten in woonzone als dit opportuun is, of in een andere bestemming.

In ieder geval blijft het uitgangspunt dat de betrokkenen op rechtmatige wijze de bedrijfsgebouwen hebben opgetrokken en dat ze dus niet kunnen gesanctioneerd worden voor de aanwezigheid van bedrijfsgebouwen, tenzij in het kader van de realisatie van een meerwaarde door bestemmingswijziging.

Gedeeltelijke stopzetting

Bij een gedeeltelijke stopzetting, met name ingeval van vrijwillige afbouw van een gedeelte van de bedrijfsvoering (varkens) bij gemengde bedrijven, stellen zich geen bijzondere problemen.

Het bedrijf blijft in landbouwexploitatie en de vrijgekomen stallen kunnen een ander gebruik krijgen of kunnen voor een ander gebruik ter beschikking gesteld worden.

Meer globaal beschouwd, moet er rekening mee worden gehouden dat er op termijn bedrijfsgebouwen zullen leegkomen, tengevolge van de "natuurlijke" vermindering van de veestapel, eventueel versterkt door het stopzettingsdecreet. Deze evolutie was te verwachten en is het gevolg van het ondoordachte vergunningenbeleid van het verleden.

Daarnaast moet opgemerkt worden dat een "uitschakeling" of drastische omschakeling van bestaande bedrijfsgebouwen zich hoe dan ook opdringt. In het kader van het ammoniakreductiebeleid voldoet een groot deel van de bestaande stallen niet aan de eisen van milieuverantwoorde uitbating en moeten deze dus aangepast en zelfs volledig worden verbouwd. Een sanering en aanpassing van het bestaande stallenbestand in het Vlaamse Gewest is dus binnen afzienbare tijd zeker noodzakelijk.

I.7. Sociaal-economische aspecten

De globale Belgische landbouwproductiewaarde bedroeg in 1998 251,2 miljard frank, de varkenshouderij is goed voor 20 percent hiervan of 50,16 miljard frank. Gezien het grote aandeel van het Vlaamse Gewest in de varkensproductie, wordt aangenomen dat dit nagenoeg volledig aan Vlaanderen kan worden toegeschreven. De voorgestelde maatregel geeft in de varkenssector een daling van de productie met 3 percent. Dit komt overeen met een daling van de jaarlijkse productiewaarde met 1,5057 miljard frank.

Over de implicaties op vlak van tewerkstelling is het zeer moeilijk prognoses te maken, veel zal immers afhangen van de aard van de bedrijven die beroep zullen doen op dit decreet. Bij een volledige stopzetting gaat dit gepaard met uitstap uit de sector en dus met verlies aan tewerkstelling. Ingeval van afbouw van de varkenstak van een gemengd bedrijf heeft dit geen invloed op de tewerkstelling.

Niet alle implicaties zijn volledig in te schatten. Enkel bij jonge landbouwers die enkel varkens houden en die tot een volledige stopzetting besluiten, zullen er moeilijkheden opduiken. Naar alle waarschijnlijkheid zullen zij deze stap slechts zetten als er alternatieven zijn.

I.8. Relatie met mestverwerking

Voor alle duidelijkheid moet worden benadrukt dat dit stopzettingsdecreet op geen enkele wijze het al dan niet welslagen van de mestverwerking hypothekeert. In het Vlaamse Gewest zal minstens 50 percent van de mestoverschotten verwerkt moeten worden met export van de eindproducten. Dit betekent dat er een mestverwerkingscapaciteit van 14 miljoen ton nodig is.

De huidige verwerkingcapaciteit bedraagt 850.985 ton (exclusief de champignonsubstraatbedrijven die goed zijn voor 710.000 ton).

Diverse initiatieven worden momenteel ontwikkeld en via de Task Force Mestverwerking wordt bekeken welke van deze projecten kunnen worden begeleid (via vergunningenbeleid, ruimtelijke ordening, exportlicenties).

De vrijwillige afbouw is dus zeker geen alternatief voor mestverwerking, maar is een sociaal verantwoorde, begeleidende maatregel voor landbouwers die om allerlei redenen geen beroep zullen kunnen of willen doen op mestverwerking.

I.9. Globale politieke betekenis van het stopzettingsdecreet

Dit ontwerp van decreet moet in de eerste plaats worden beschouwd als een sociaal begeleide milieumaatregel met als mogelijke doelstelling de mestoverschotten met 10 percent te verminderen. Het is de bedoeling dat een deel van de varkensstapel vrijwillig en definitief uit productie wordt genomen om de druk op het leefmilieu door de mestoverschotten te verminderen. Deze maatregel is budgettair gezien eerder bescheiden, zeker wanneer dit wordt vergeleken met vergelijkbare acties in het buitenland, in Nederland bijvoorbeeld.

Het mestprobleem in Vlaanderen moet op relatief korte termijn onder controle gebracht worden. De Europese druk op het Vlaamse Gewest is enorm groot in dit dossier en een aanduiding van het hele gewest als kwetsbaar gebied hangt reeds geruime tijd als een zwaard van Damocles boven het hoofd van de landbouwsector. Vermits Vlaanderen op vlak van overbemesting absolute koploper is in Europa, worden ingrijpende maatregelen verwacht om niet veroordeeld te worden door het Europese Hof. Betere resultaten en vernieuwde inspanningen moeten dan ook vlug aan de Europese Commissie kunnen worden voorgelegd.

Het mestbeleid is gebaseerd op een driesporenbeleid en zal worden uitgevoerd op basis van het nieuwe mestdecreet. Momenteel komt MAP 2 volop op kruissnelheid, wat betekent dat zware inspanningen zullen gevraagd worden aan de landbouwers.

Politiek is dit stopzettingsdecreet volgens de minister een belangrijk signaal voor de landbouwsector. Het betekent dat de Vlaamse regering oog heeft voor de problemen waar de veeteeltsector mee te kampen heeft en ook bereid is daarvoor inspanningen te leveren. Het feit dat hiervoor in eerste instantie middelen worden gebruikt die in het verleden in het kader van de vergoedingsregeling werden toegekend aan de landbouwsector, versterkt alleen de noodzaak om dit decreet vlug te realiseren.

Budgettair vereist dit stopzettingsdecreet onder de huidige vorm geen onoverkomelijke last, gelet ook op het inschakelen van vroeger vastgelegde kredieten. Maatschappelijk gezien ligt de meerwaarde zowel op het milieuvlak – 10 percent vermindering van de mestoverschotten – als op het sociale vlak – een aantal landbouwers kunnen financieel worden ondersteund om de afbouw op menselijke wijze te laten verlopen. Het alternatief is een zogenaamde algemene koude sanering, die volgens de minister zeker tot onrust in de sector zou leiden.

II. ALGEMENE BESPREKING

Algemeen

De heer *Jef Van Looy* maakt enkele algemene bedenkingen over het ontwerp. Hij stelt de vraag of het ontwerpdecreet, zoals aangegeven in het verslag van de Raad van State, besproken is op de Interministeriële Conferentie Landbouw en of daarvan een verslag beschikbaar is.

Minister Vera Dua bevestigt dat het ontwerp inderdaad op de Interministeriële Conferentie besproken is. Het verslag wordt bezorgd aan de leden.

De heer *Jef Van Looy* stelt dat een afbouwregeling op basis van de criteria leeftijd of gebied niet kan. In het advies van de Raad van State staat dat het hanteren van leeftijd als criterium in dit geval zou indruisen tegen het gelijkheidsbeginsel. In het advies wordt ook verwezen naar het standpunt van de Europese Commissie dat het om een opkoopregeling per diersoort moet gaan.

Begin oktober 2000 hebben de commissieleden van de minister reeds een uitgebreide nota ontvangen, aangevuld met het voorontwerp van decreet maar ook al met een ontwerp van besluit. Door het advies van de Raad van State zijn wijzigingen aan dat ontwerp van besluit noodzakelijk. De heer Van Looy vraagt of het ontwerpbesluit al is aangepast, en zo ja, of de leden de actuele versie daarvan kunnen ontvangen. Het lid merkt ook op dat in het ontwerpdecreet continu wordt verwezen naar de Vlaamse regering. De regering krijgt een ruime delegatie om het decreet uit te voeren.

Het eigenlijke doel van het ontwerpdecreet is de vermindering van de productie van stikstof en fosfaat, maar aan de andere kant is het ook een sociale begeleidingsmaatregel, zoals de minister in haar toelichting heeft uiteengezet. De heer Van Looy blijft het er moeilijk mee hebben dat de geplande regeling voornamelijk gericht zal zijn op de varkenssector, de meest geïntegreerde sector. De andere bedrijven mogen niet vergeten worden, zoals de pluimveesector, die op het gebied van de mestproductie en -verwerking, met dezelfde problemen wordt geconfronteerd. Als de regeling ook een sociale maatregel is, pleit de spreker er voor dat aan alle landbouwers dezelfde kans wordt geboden, ongeacht het soort vee. De heer Jef Van Looy houdt dan ook een pleidooi dat alle veehouders gelijke kansen zouden krijgen.

Volgens de heer Van Looy zijn het niet alleen oudere landbouwers die hun veeteeltbedrijf willen stopzetten, maar ook veel jongeren die een bedrijf hebben overgenomen. Ze werken nu vaak in een verouderd bedrijf dat totaal moet worden vernieuwd, wat een belangrijke investering vergt.

Volgens de heer *André Denys* kan men zich op het eerste zicht afvragen of de voorziene maatregel een milieukundige, een landbouwstructurele dan wel een sociale maatregel is.

Naar zijn mening is het een milieumaatregel met een landbouwstructurele impact die financieel wordt gestimuleerd, eerder dan een sociale begeleidingsmaatregel.

De maatregel staat volgens de spreker wel haaks op het huidige sociaal-economisch beleid en op de notie van de actieve welvaartsstaat. In het kader van de milieuproblematiek is de maatregel positief; maar voor de activiteitsgraad is de maatregel negatief. Er is dus een zekere contradictie: de overheid wordt geplaatst voor een keuze tussen een milieudoelstelling en het doel zoveel mogelijk mensen aan het werk te laten. Omwille van de mi-

lieudoelstellingen wordt het ontwerp wel positief onthaald en de VLD-fractie steunt daarom de voorgestelde maatregel.

De heer Denys vraagt aan de minister de financiering van de afbouwmaatregel te verduidelijken. De spreker wenst voldoende financiële zekerheid, zodat het decreet niet slechts voor één jaar zou kunnen worden uitgevoerd. In ieder geval is, om de graad van succes te bepalen, het eerste jaar van essentieel belang. Het welslagen van de maatregel is echter afhankelijk van de evolutie van de marktprijs van de varkens.

Het lid heeft moeten vaststellen dat in Nederland, ondanks verschillende jaren van verplichte afbouw gekoppeld aan een grote stopzettingsvergoeding, de varkensstapel toch niet is verminderd. Hij vraagt welke waarborg de minister heeft dat er in Vlaanderen wel een effectieve afbouw zal zijn, ondanks het feit dat hier minder middelen worden aangewend.

In tegenstelling met vorige spreker, toont de heer Denys zich tevreden over de vorm van het decreet, dat als een kaderdecreet kan worden beschouwd. Basisprincipes moeten verwerkt worden in een decreet en dit is het geval voor dit ontwerpdecreet. Voorwaarde is en blijft wel dat de regering niet vervalt in een te grote regeldrift. De ontwerpen van uitvoeringsbesluit moeten steeds worden getoetst aan het beginsel van de administratieve vereenvoudiging.

De heer *Jos De Meyer* stelt dat de CVP-fractie reeds geruime tijd vragende partij was voor een warme sanering op vrijwillige basis. Hij betreurt dat het ontwerpdecreet zo lang op zich heeft laten wachten. Het is belangrijk dat er nu zo snel mogelijk uitvoering aan het decreet wordt gegeven.

Vanuit de Europese Commissie werd gesteld dat er geen onderscheid kan gemaakt worden naargelang de leeftijd van de aanvrager of naargelang de ligging van het bedrijf. Het lid verwijst ook naar de schrapping van het leeftijds criterium in het ontwerp wegens schending van het gelijkheidsbeginsel, zoals opgemerkt door de Raad van State.

Vervolgens overloopt de heer De Meyer de verschillende adviezen. Het uitgetrokken budget is laag, en dit wordt ook bevestigd door de Miniraad, die stelt dat er een bedrag van 6 miljard frank nodig is. In het advies van de SERV wordt gesteld dat het niet wenselijk is om een onderscheid te maken per diersoort. Ook de SERV stelt

dat het budget onvoldoende is en onderlijnt het belang van een degelijk sociaal begeleidingsplan.

In het advies van de Vlaamse Land- en Tuinbouwraad wordt gesteld dat vrijwillige inkrimping in de veeteelt onvermijdelijk is maar dat differentiatie op basis van leeftijd, diersoort of ligging niet aangewezen is. Ook in dit advies wordt gemeld dat het uitgetrokken budget onvoldoende is. Verder wordt benadrukt dat er nood is aan een sociaal begeleidingsplan bij de invoering van dit decreet.

De Stuurgroep Vlaamse Mestproblematiek stelt in zijn advies dat er een globale beleidsvisie over de herstructurering van de veehouderij ontbreekt en dat er nood is aan begeleidende maatregelen zoals bijvoorbeeld omscholing en een slooppremie.

De heer De Meyer is overtuigd dat warme sanering noodzakelijk is in het kader van de mestproblematiek. De middelen zijn voor hem echter totaal onvoldoende, zeker in vergelijking met Nederland.

Verder is het ontwerp van besluit volgens de heer De Meyer te selectief, gezien de regeling beperkt wordt tot de varkensteelt. De regeling is onvoldoende ten aanzien van de kleine familiale bedrijven en een bijsturing van de voorgestelde maatregelen is dan ook noodzakelijk. Het lid vraagt in dit verband aandacht voor de gemengde bedrijven. Het is eveneens te betreuren dat er geen sterkere wetenschappelijke onderbouw is en dat er totaal geen zicht is op de mogelijke respons. Indien het decreet in 2000 in werking zou zijn getreden, zou er in ieder geval een grote respons zijn geweest vanuit de varkenssector, niet vanuit de rundveesector – het omgekeerde geldt voor 2001. Meer voorafgaand onderzoek hierover was dan ook nuttig geweest.

Het lid vraagt in een volgende vergadering een studie over deze problematiek, die door de Vlaamse regering werd besteld bij de Universiteit Gent, nog voor de behandeling van het ontwerp van decreet in de plenaire vergadering aan de commissieleden te bezorgen.

Een ander negatief element is voor de heer De Meyer dat er een slooppremie voor leegstaande stallen ontbreekt.

De heer *Patrick Lachaert* ziet de voorgelegde regeling als een werkelijke milieumaatregel. Het is niet bedoeld als een subsidiemaatregel voor verlieslatende bedrijven. De toepassing moet strikt beperkt blijven tot de essentie, namelijk de verliezen door

milieumaatregelen veroorzaakt bij een landbouwbedrijf vergoeden.

Voor de problemen inzake ruimtelijke ordening, de leegstand en de inventaris op de leegstand in het bijzonder, is het lid vragende partij voor een geconcentreerd antwoord van alle bevoegde ministers. Bepaalde moeilijkheden zullen immers niet via dit ontwerpdecreet opgelost kunnen worden. Een aanpassing van de wetgeving op de ruimtelijke ordening, namelijk het decreet op de ruimtelijke ordening en het decreet op de leegstand van bedrijfsgebouwen, is vereist.

Mevrouw *Isabel Vertriest* stelt vast dat in de landbouwsector er een trend is naar minder bedrijven en is tevreden dat er eindelijk een regeling is uitgewerkt. Vanuit milieustandpunt is het belangrijk dat in eerste instantie de varkenssector wordt aangepakt. Het is de sector die het meest te kampen heeft met problemen op het gebied van de mestverwerking en het is in die zin positief dat voorrang wordt gegeven aan een regeling voor de varkenshouders.

Door de regeling wordt aan de landbouwers ook een kans geboden om over te gaan tot een herstructurering van het bedrijf met behulp van de stopzettingsvergoeding. Het ontwerpdecreet kan immers een mogelijke aanzet zijn om in de landbouwsector van dierlijke naar plantaardige productie over te gaan. Het lid heeft zelf kunnen vaststellen dat verschillende betrokkenen geïnteresseerd zijn.

Mevrouw Vertriest vraagt zich af of het mogelijk zou zijn om de regeling toe te spitsen op de meest kwetsbare gebieden vanuit milieustandpunt.

In de discussie over welke soort maatregel het hier nu gaat – een milieumaatregel of een landbouweconomische – stelt de heer *Bruno Tobback* dat een precedent kan worden gecreëerd in die zin dat in het kader van een milieumaatregel geld wordt toegekend voor de stopzetting of herstructurering van een bedrijf. Ook de Mina-Raad en de sociale partners hebben daarover opmerkingen gemaakt. Het feit dat daarvoor uit de milieubegroting wordt geput mag volgens het lid geen precedentwaarde krijgen.

Er moet verder over worden gewaakt worden dat niet aan de ene kant in het kader van de warme sanering een stopzettingsvergoeding wordt toegekend en aan de andere kant in het kader van platelandsontwikkeling subsidies worden gegeven voor nieuwe investeringen in de varkenssector of

de veehouderij. Subsidies in het kader van de landbouwbegroting (het VLIF) en stopzettingsvergoedingen in het kader van de milieubegroting kunnen budgettair tegengestelde maatregelen zijn.

In antwoord op de opmerking over de late indiening van het reeds belang beloofde ontwerp, verwijst *minister Vera Dua* naar de gevolgde adviesprocedure en de lange weg die een decreet moet afleggen. Het ontwerpdecreet betreffende de stopzettingsvergoeding is sinds september-oktober 1999 in voorbereiding.

In vergelijking met de Nederlandse situatie, stelt de minister dat de premies in Nederland nagenoeg identiek zijn, waarop de heer Van Looy intervineert dat de mestquota en de inkrimping ervan in Nederland niet altijd geleid hebben tot een afbouw van het aantal dieren. Er is volgens het lid wel een verlaging van de nutriëntenproductie tengevolge van gewijzigde voedertechnieken.

De minister verwijst eveneens naar de moeilijkheden die er in Nederland zijn met de toepassing van de regeling, er is een procedure lopende voor de Nederlandse Raad van State.

De minister zal de cijfers van de Nederlandse regeling opvragen en ter beschikking van de commissieleden stellen. De situatie in het Vlaamse Gewest is wel niet volledig te vergelijken met Nederland. Zo heeft in Nederland de varkenspest in het recente verleden een sterke invloed gehad op de landbouwsector, waardoor de recente cijfers van de stijging van het aantal dieren moeten worden gerelativeerd.

De wetenschappelijke onderbouw werd beperkt gehouden om tijd te winnen. Misschien zou een wetenschappelijke monitoring van de maatregel wel positief kunnen zijn.

De minister benadrukt dat het vanuit milieu-oogpunt belangrijk blijft om prioriteit te geven aan bepaalde kwetsbare gebieden ; dit moet nog verder worden besproken met de Europese Commissie.

Op de opmerkingen over de financiering van de maatregel, bevestigt de minister dat de warme sarnering in eerste instantie een milieumaatregel is en dat er op de milieubegroting gelden worden uitgetrokken voor vergoedingen voor landbouwers. De financiering van nieuwe maatregelen en de heroriëntering van het beleid vergen jaarlijks bij de begrotingsopmaak een politieke discussie over de verschuivingen van kredieten.

Naar aanleiding van de opmerkingen over het VLIF, antwoordt de minister dat een landbouwer beroep kan doen op het VLIF voor de eerste installatie en voor zeer algemene milieumaatregelen en voor maatregelen in het kader van dierenwelzijn en energiebesparing. De minister belooft informatie over de eerste installaties op te vragen bij de administratie.

VLIF-steun in de varkenshouderij

Naar aanleiding van de opmerking van de heer Tobback over een eventuele contradictie tussen de VLIF-investeringssteun en de stopzettingspremie, geeft de *minister* in een volgende vergadering bijkomende informatie over de mogelijkheden voor het verkrijgen van VLIF-steun in de varkenshouderij. Een nota van de administratie met een overzicht van de huidige steun op basis van de oude en de nieuwe VLIF-regeling wordt rondgedeeld.

Aangezien de nieuwe VLIF-regeling slechts vanaf 1 januari 2000 van toepassing is en weinig dossiers tot op heden werden ingediend zijn nog niet veel gegevens hieromtrent bekend. De mogelijkheden voor steun aan de varkenssector zijn in de nieuwe nog beperkter dan in de oude regeling. De conclusie kan volgens de minister zijn dat er nagenoeg geen echte steun aan de varkenssector wordt gegeven.

Relatie met mestverwerking

In het kader van de mestverwerking, belangrijk in het kader van de globale aanpak van de mestproblematiek, zijn er volgens de heer *André Denys* een aantal knelpunten waaraan moet worden verholpen. Zo zal volgens de spreker Vlareem aangepast moeten worden wat betreft de mobiele mestverwerkingsinstallaties.

Ook de heer Erik Matthijs vraagt aandacht voor de mestverwerkingsproblematiek. Hij verwijst naar de hoorzitting met de Task Force Mestverwerking op 18 januari 2001 (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 567/1*) en stelt voor de task force regelmatig te horen om de ontwikkelingen verder op te volgen.

Financiering

Op de vraag van de heer Denys, verduidelijkt *minister Vera Dua* de voorziene financiering van de voorgenomen maatregel. Het eerste bedrag van 700 miljoen frank werd uitgetrokken op de begroting 1999 voor vergoedingen, maar dat bedrag zal

nooit uitbetaald kunnen worden wegens het verzet van de Europese Commissie tegen deze regeling. Het is om deze reden dat trouwens geen uitvoeringsbesluit werd uitgevaardigd voor 1999. Het andere bedrag van 300 miljoen frank komt van de begroting van 1997 en 1998, waarin 1 miljard frank was voorzien maar waar slechts dossiers zijn ingediend ten belope van 700 miljoen frank. Het eerste bedrag van 1 miljard frank is dus een bedrag dat niet ter discussie staat. De resterende bedragen worden voorlopig niet gebruikt in afwachting van een definitieve beslissing van de Europese Commissie over de vergoedingen voor 1997 en 1998.

De heer *André Denys* wenst de financiering van het stopzettingsdecreet te benadrukken : een decreet moet kunnen uitgevoerd worden. Het gaat niet op dat er decreten worden gestemd waarvoor geen gelden gereserveerd zijn. Voor het eerste jaar van uitvoering is er door de minister volledige klaarheid geschapen, niet voor de volgende jaren. Het moet volledig duidelijk zijn waar de gelden de volgende jaren vandaan komen.

Mevrouw *Isabel Vertriest* benadrukt, in een reactie op de vorige spreker, dat in ieder geval de financiering verzekerd moet zijn. Het decreet moet gestemd worden door het Vlaams Parlement en dan is het aan de Vlaamse regering om voor de uitvoering in te staan. De omgekeerde redenering dat het parlement eerst moet nagaan of er geld voorhanden is om het decreet te stemmen geldt niet, wat door de voorzitter wordt bevestigd.

De *minister* stelt dat er tot in 2003 een engagement tot betaling van stopzettingsvergoedingen is. Daarbij wordt vanaf 2001 jaarlijks, gedurende drie jaar, een bedrag van 1 miljard frank uitgetrokken.

Ook op een vraag van heer *Joachim Coens* naar de toepassing in de tijd, antwoordt de minister dat via het uitvoeringsbesluit geregeld zal worden dat minstens voor drie jaar in een bedrag voor stopzetting zal worden voorzien. Na één jaar volgt er een evaluatie van de gehanteerde maatregel. Wanneer er geen succes is geboekt, is het niet nodig om voor de daaropvolgende jaren in hetzelfde bedrag te voorzien.

Veel zal afhankelijk zijn van de marktfluctuaties. Volgens de minister zal ook de zogenaamde superheffing op mestoverschotten en de mestverwerkingsplicht voor de landbouwers een aanleiding kunnen zijn om eventueel in te gaan op het aanbod tot de stopzetting.

De heer *André Denys* vraagt, in een reactie op het standpunt van de heer De Meyer dat de uitgetrokken middelen onvoldoende zijn, op welke wijze het budget dan moet worden verhoogd. Moeten de middelen van de begroting voor landbouw of leefmilieu komen, of van elders ?

Niet bij elk nieuw voorstel of ontwerp van decreet moeten volgens de heer *Gerald Kindermans* telkens opnieuw de budgettaire implicaties worden besproken. De commentaar op de voor het beleid uitgetrokken middelen is reeds gegeven bij de bespreking en stemming van de begroting en het is aan de regering om beleidskeuzes te maken en te beslissen aan welke sectoren ze de middelen wil toekennen.

De heer *André Denys* wijst erop dat in Nederland aan wetgevingsinitiatieven steeds financiële nota's worden toegevoegd. Hij brengt in herinnering dat er in het verleden al decreten gestemd zijn die niet of slechts gedeeltelijk uitgevoerd werden.

Nutriëntenhalte en berekeningswijze van de stopzettingsvergoeding

De heer *Jef Van Looy* heeft de indruk dat het ontwerpdecreet is geschreven vóór de recente wijziging van het mestdecreet door het decreet van 8 december 2000 houdende diverse bepalingen, aangezien de termen "bestaande inrichting" en "nutriëntenhalte" in het ontwerp worden gebruikt. "Nutriëntenhalte" kan een goed criterium zijn ; het criterium van "bestaande inrichting" houdt echter verband met een totaal andere problematiek. Dit laatste criterium werd immers ingevoerd om de veehouders die totaal geen aangiftes hadden gedaan, te sanctioneren. Maar ondertussen zijn er nieuwe vergunningen gegeven of vergunningen gewijzigd en zijn vele inrichtingen perfect in orde wat betreft bouw- en milieuvergunningen.

Op de vragen van de spreker over de "bestaande inrichting", verwijst de *minister* naar de berekeningswijze van de nutriëntenhalte in het mestdecreet. Het voorontwerp van decreet is inderdaad tot stand gekomen voor de recente wijziging van nutriëntenhalteberekening. De minister wil nog eens laten onderzoeken of er hierdoor onduidelikheden zijn waardoor het ontwerpdecreet moet worden aangepast.

In een volgende vergadering deelt de minister mee dat de recente decreetswijziging betreffende de nutriëntenhalte geen invloed heeft op de regeling in het voorliggende ontwerpdecreet.

Het ontwerp van uitvoeringsbesluit heeft uitsluitend betrekking op de varkensteelt, met een prijs per varken en per zeug, maar de vraag dringt zich volgens de heer *Van Looy* op waarom de berekening niet gebeurt op basis van de hoeveelheid stikstof (N) en fosfaat (P) in kilogram, wat een betere en eenvoudige basis is en gebruikt kan worden voor alle diersoorten.

Volgens de *minister* wordt de vergoeding per dier berekend, omdat dit voor de landbouwers de eenvoudigste en duidelijkste berekeningswijze is. De minister toont zich wel bereid een voorlopige berekening voor andere diersoorten te laten uitvoeren.

De heer *Jef van Looy* blijft de mening toegedaan dat de regeling van de warme sanering een delicate en complexe materie is en blijft. Als voorbeeld haalt hij opnieuw aan dat voor de toepassing van de regeling verwezen wordt naar "bestaande inrichtingen" in de zin van het mestdecreet, maar dit zal niet altijd eenduidig interpreteerbaar zijn. Een tweede voorbeeld is de nutriëntenhalte en de laatste aangifte, waar toch nog heel wat bezwaarschriften over hangende zijn bij de Mestbank. Algemene conclusie is voor het lid dat het een ingewikkelde procedure wordt om de premie aan te vragen en toe te kennen.

De heer *Jacques Timmermans* relateert die bezwaren door te wijzen op de werking van de Mestbank en de gegevens die daar nu reeds worden bijgehouden. Ook volgens de *minister* moeten niet alle elementen opnieuw worden berekend en opgegeven aan de administratie : alle nodige gegevens worden immers beheerd door de Mestbank.

De heer *Jef Van Looy* repliceert dat er door de administratie altijd fouten kunnen worden gemaakt, wat trouwens een des te belangrijker gegeven wordt omdat er niet in een beroepsprocedure is voorzien. Bijgevolg pleit hij voor een vereenvoudiging van regeling. Volgens het lid zou het eenvoudiger zijn te vertrekken van de nutriëntenhalte en de laatste aangifte.

Volgens de *minister* is de bestaande regeling en de basis voor de berekening duidelijk. Ze verwijst naar de beroepsprocedure in het kader van de bepaling van de nutriëntenhalte.

Voor de heer *Jacques Timmermans* is het duidelijk dat de vaststelling van de nutriëntenhalte alle basisgegevens bevat voor de berekening van de stopzettingsvergoeding. Niet alle gegevens moeten opnieuw vastgesteld en opgegeven worden ; de ganse procedure is reeds doorlopen. Hij nodigt de heer *Van Looy* uit eventueel bij amendement een andere formulering voor te stellen die juridisch sluitend is.

Mevrouw *Isabel Vertriest* bevestigt dat er inderdaad een juridisch sluitende regeling moet zijn. In het kader van de omvorming naar een éénloketsysteem, ook in de landbouw, is het in functie van de efficiëntie en vereenvoudiging logisch dat men voor de praktische uitvoering van een nieuwe regeling vertrekt van de bestaande gegevens.

Wat betreft de discussie over "bestaande inrichtingen", is het voor de *minister Vera Dua* duidelijk dat een niet-bestaande veeteeltinrichting geen nutriëntenhalte heeft. Bij een aanvraag wordt onmiddellijk door de Mestbank nagegaan of er in dit geval sprake is van een bestaande veeteeltinrichting en wat de grootte is van de nutriëntenhalte.

Gemengde bedrijven

De heer *Jef Van Looy* verwijst naar de gemengde bedrijven. In zijn regio zijn er veel jonge landbouwers die, wegens de invoering van de melkquota, ook varkens zijn gaan kweken om hun inkomen op peil te houden. Door het ontwerpdecreet wordt hun de kans geboden om een gedeelte van hun bedrijf af te stoten, maar de vraag kan worden gesteld of het overblijvende gedeelte van het bedrijf nog leefbaar is. Het lid vraagt verder of de minister van mening is dat er voor kleinere bedrijven een oplossing zou kunnen liggen in de sector van de biologische landbouw.

Ook de heer *Jos De Meyer* vraagt aandacht voor de kleine gemengde bedrijven die hun varkensstapel zouden gaan afbouwen. Indien de minister niet bereid is om een regeling in te voeren voor alle diersoorten, moet volgens het lid worden overwogen om minstens deze kleine gemengde bedrijven de kans te geven hun volledige veestapel af te bouwen.

De *minister* laat in dit verband opmerken dat er na één jaar een evaluatie volgt van de gehanteerde maatregel. Ter gelegenheid van die evaluatie zal ook worden nagegaan voor welke diersoorten een maatregel nodig is. Momenteel situeert zich het grootste probleem qua mestverwerking bij de varkenssector. In de rundveesector is het bedrijfsmatige mestoverschot kleiner, omdat deze bedrijven meer grondgebonden zijn. De minister is wel bereid om de administratie te vragen een berekening te maken van de maatregel van warme sanering voor de rundveesector.

In het ontwerpdecreet is geen bepaling voorzien inzake reconversie naar biologische veeteelt. Wel is op vraag van de Europese Commissie in het kader van het POP voorzien in een speciale reconversie-

premie bij overschakeling naar biologische varkensteelt. Voor de Vlaamse situatie geldt er in casu een zeer strikt lastenboek, waardoor omschakeling in feite een afbouw betekent.

Uitbreiding naar andere diersoorten

Naar aanleiding van opmerkingen over de selectiviteit van de maatregel en de eventuele uitbreiding naar de melkvee -en rundveesector, heeft de minister een voorlopige berekening laten maken door de administratie. Een nota wordt ter beschikking van de leden gesteld. De minister benadrukt dat de informatie wordt gegeven onder voorbehoud en moet worden beschouwd als een eerste proeve van berekening. De berekening is gebeurd op basis van de semi-bruto-winst, met een onderscheid tussen melkvee en rundvee. De administratie komt dan voor de rundveesector op een bedrag van ongeveer 13.000 frank per grootvee-eenheid. De vergoeding per melkkoe zou volgens de eerste berekening ongeveer 75.800 frank kunnen bedragen. De minister voegt daar aan toe dat de discussie daaromtrent momenteel weinig relevant is gezien de opkoopregeling in het kader van de BSE-maatregelen, waarbij de rundveehouder zijn vergunning niet verliest.

De heer *Jef Van Looy* komt terug op de nutriëntenhalte en vraagt of er dan in de berekening op basis van kg fosfaten en stikstof een ruim verschil zou zijn tussen de berekening voor runderen en die voor varkens. Op basis van een ruwe berekening bespeurde hij geen grote verschillen tussen de verschillende diersoorten. Het lid blijft pleiten voor een eenvoudig systeem met de geproduceerde kg P en N als basis. Hij vraagt bovendien maatregelen voor andere sectoren dan alleen de varkenshouderij.

De *minister* stelt dat er resoluut werd geopteerd voor een eenvoudig systeem van vergoeding per stuk. Dit is volgens de minister zonder twijfel het duidelijkste systeem voor de landbouwers. Wat betreft de keuze voor de varkenssector in het uitvoeringsbesluit, is het voor haar niet meer dan logisch dat er eerst wordt opgetreden in de sector die met de meeste problemen kampt. Voor de minister blijft de rundveehouderij met grondgebonden bedrijven, de ruggengraat van de Vlaamse landbouw.

De heer *Jef Van Looy* stelt dat 3 miljard frank zou worden uitgetrokken voor de varkenshouderij, die in een groot deel van Vlaanderen deel uitmaakt van de geïntegreerde sector. Het lid vreest dat de zelfstandige landbouwer in de kou zal blijven staan als er in de uitvoering uitsluitend voor de varkenssector wordt geopteerd, en dat de integratiesector

er voornamelijk de vruchten van zal plukken. Veel zelfstandige boeren hebben namelijk gemengde bedrijven, bijvoorbeeld een deel melk- en rundveehouderij en een deel pluimvee of varkens. Er is volgens de heer Van Looy dan ook geen enkele reden om alleen de varkenssector te viseren. Er hoeft geen onderscheid te worden gemaakt tussen de pluimvee-, kalver- en de varkenssector.

De *minister* stelt dat het decreet in algemene bewoordingen is opgesteld en een algemene regeling bevat, met het oog op diverse mogelijke toepassingen in de toekomst. Er mag niet uit het oog worden verloren dat het om een milieumaatregel gaat. Daarom pleit de minister er voor in het eerste jaar de toepassing te richten op de varkenssector, zoals in Nederland waar het eerste jaar de maatregel ook werd geconcentreerd op de varkenshouderij. Na evaluatie kan de toepassing eventueel worden uitgebreid.

De minister relateert de voordelen voor de geïntegreerde sector. In 95 percent van de gevallen zal het effectief de landbouwer zijn die de milieuvergunningshouder is en dus de vergoeding zal ontvangen en niet de integrator. De heer *Jef Van Looy* zegt dit te betwijfelen.

Verder benadrukt de heer *Jef Van Looy* dat in Nederland vrij snel de maatregelen zijn uitgebreid tot de andere dieren. Daarbij werd gezegd dat deze uitbreiding er op vraag van de Europese Commissie is gekomen. Het lid vraagt zich daarom af of de beperking tot de varkenshouderij niet op Europese bezwaren zal stuiten.

De *minister* herhaalt dat zij vanuit de Europese Commissie geen signalen heeft opgevangen over mogelijke bezwaren. Mevrouw *Nathalie De Jaeger* van de ALT (Administratie Land en Tuinbouw) kan bevestigen dat de Europese Commissie tot hiertoe geen bezwaar heeft gemaakt tegen een verschillende vergoeding per diersoort.

Daar kan de heer *Van Looy* zich in vinden, maar de vraag is of de Europese Commissie akkoord zal gaan met het feit dat er slechts voor één diersoort in een vergoeding wordt voorzien. Mevrouw *De Jaeger* repliceert dat er daarover nooit opmerkingen zijn gemaakt door de Europese Commissie.

Mevrouw *Isabel Vertriest* voegt hier aan toe dat de toespitsing van regeling op de varkenssector kan worden verantwoord vanuit milieuoverwegingen.

De heer *Jean-Pierre De Leener*, kabinetsmedewerker, voegt er namens de minister aan toe dat de

discussie tussen gedeeltelijke of volledige stopzetting eigenlijk is aangezwengeld door de Europese Commissie, voor wie de gedeeltelijke stopzetting van de varkenshouderij moeilijk lag.

Aansluitend op de opmerkingen over de Nederlandse situatie, beaamt de heer *De Leener* dat de laatste jaren de regeling werd opengetrokken naar de rund- en pluimveesector. Hij illustreert dit aan de hand van enkele cijfers : 2.654 varkensbedrijven hebben van de maatregel gebruik gemaakt tegenover 220 runderbedrijven. Omgerekend naar kilogram fosfaat geeft dit voor de varkenshouderij 5,5 miljoen kg fosfaat en voor de rundveehouderij 0,2 miljoen kg fosfaat. Volgens de heer Jef Van Looy is dit een reden te meer om het toepassingsgebied niet te verenigen.

De heer *Joachim Coens* vreest voor problemen in de gemengde bedrijven, waarop door andere leden ontkennend wordt gereageerd. Volgens de minister is het decreet sluitend op dat gebied en zijn er geen moeilijkheden te verwachten. Het vergt een persoonlijke afweging van elke landbouwer om bijvoorbeeld na te gaan of hij de exploitatie wat betreft varkens in zijn gemengd bedrijf wil stopzetten.

De heer *Van Looy* stelt dat hij voornamelijk bezwaren heeft ten opzichte van het uitvoeringsbesluit en minder ten aanzien van het ontwerpdecreet zelf. De *minister* is bereid het ontwerpbesluit aan de commissie mee te delen.

De heer *Jacques Timmermans* benadrukt dat niet alles in concreto zeer specifiek en gedetailleerd kan uitgewerkt worden in een decreet. Precies om die redenen zijn er uitvoeringsbesluiten nodig. Maar ook daarin kan en mag men niet de geringste details en elke mogelijke uitzondering willen regelen. Er is na een jaar voorzien in een evaluatie ten einde alle mogelijke knelpunten te kunnen bestuderen.

Milieuvergunning

Volgens de heer *Jef Van Looy* kan men de vraag stellen wie de aanvraag moet indienen en wie de vergoeding zal krijgen : de houder van de dieren of de houder van de milieuvergunning, dus in vele gevallen de eigenaar van het bedrijf. Er zijn immers ook vele, vooral jonge veehouders die een bedrijf huren. De *minister* laat opmerken dat de exploitant van de inrichting de vergunning moet hebben.

Volgens de heer Van Looy is het vaak de eigenaar van het bedrijf die de vergunning heeft. Er wordt

dan wel gesteld dat de eigenaar de vergunning moet overdragen aan de huurder, maar op deze wijze blokkeert de huurder het bedrijf. Als de huurder zijn bedrijf wil stopzetten, moet deze in principe de vergunning terug overdragen aan de eigenaar, maar een verplichting daartoe ontbreekt. Daarom houdt de eigenaar in de praktijk de vergunning.

De *minister* beaamt dat de heer Van Looy op een lacune in het ontwerpdecreet wijst. De eigenaar van het bedrijf-eigenaar van de stal is ook dikwijls houder van de vergunning, omdat zijn stal slechts waarde heeft door de vergunning. De pachter van dit bedrijf doet de mestaangifte en krijgt een nutriëntenhalte. De afbouw heeft slechts zin als men de nutriëntenhalte en de milieuvergunning intrekt. In Vlareem staat echter duidelijk dat als de milieuvergunninghouder niet de exploitant is, dit moet worden gemeld en de milieuvergunning overgedragen moet worden aan de exploitant, wat in de praktijk misschien te weinig gebeurt. De minister kan echter in dit ontwerpdecreet geen regeling treffen voor iets wat wettelijk niet toegelaten is.

Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn te bepalen dat er een overeenkomst dienaangaande moet worden gesloten tussen eigenaar en exploitant. Dat zou als gevolg hebben dat bij stopzetting de ene partij zijn vergunning verliest en de andere partij zijn nutriëntenhalte. Diegene die de dieren houdt, de pachter of de exploitant, zal recht hebben op de vergoeding. Wettelijk gezien zijn er weinig andere mogelijkheden. Moeilijkheden kunnen er rijzen als de pachter beroep wenst te doen op een stopzettingsvergoeding terwijl de eigenaar de milieuvergunning wil behouden. Daarom kan misschien worden overwogen om in het decreet te verwijzen naar de Vlareem-regeling dat de exploitant en de milieuvergunninghouder dezelfde zijn.

In dit verband merkt de heer *Van Looy* op dat, op vraag van de Raad van State, de sanctie die oorspronkelijk in Vlareem was ingebouwd, werd geschrapt. Ter illustratie van de mogelijke problemen, haalt hij als voorbeeld het feit aan dat een zoon het veeteeltbedrijf van zijn overleden vader overneemt zonder dat er een duidelijke en definitieve regeling is over de verdeling van de inboedel. In dit geval is de vergunning nog niet overgedragen op de zoon.

De *minister* erkent dat in bepaalde gevallen, als de milieuvergunninghouder en de exploitant niet dezelfde persoon zijn, het kan gebeuren dat de milieuvergunninghouder, die op de stopzettingsvergoeding aanspraak wil maken, wordt vergoed omdat de pachter niet kan bewijzen dat hij de ex-

ploitant-houder van de dieren is. In ieder geval is het normalerwijze de exploitant die de aanvraag doet en de vergoeding ontvangt. Er moet van worden uitgegaan dat de exploitant ook houder is van de milieuvergunning, wat een wettelijke verplichting is.

De Milieu-inspectie is overigens acties aan het voorbereiden ter controle van bedrijven die niet in orde zijn met hun vergunning.

De heer *Jef Van Looy* stelt dat de nutriëntenhalte één geheel vormt, ook bij gemengde bedrijven. Het lid wijst erop dat er zich binnen dergelijk bedrijf verschuivingen in aantal kunnen voordoen tussen de verschillende diersoorten binnen de vooropgestelde maxima : bijvoorbeeld het ene jaar meer varkens dan runderen en omgekeerd. Het gevolg kan zijn dat de toegekende stopzettingsvergoeding niet volledig in overeenstemming is met de reële situatie. Door interne verschuivingen binnen de verschillende diersoorten kan het zijn dat de nutriëntenhalte is vastgesteld voor een aantal varkens, dat afwijkt van het getal opgegeven in het kader van de milieuvergunning. Het lid geeft een voorbeeld : de landbouwer heeft een milieuvergunning voor 1000 varkens en voor 150 runderen. In 1995 houdt hij 500 varkens en 100 runderen, basis voor de berekening van de nutriëntenhalte. Het laatste jaar van aangifte heeft de boer 250 varkens en 120 runderen. Als deze persoon de exploitatie van de varkenshouderij wil stopzetten, wordt de nutriëntenhalte van 1995 in aanmerking genomen voor de berekening van de maatregel. Het resultaat is dat hij ook 20 runderen moet afbouwen.

De minister stelt dat de nutriëntenhalte, waarvan de regeling trouwens recent door het Vlaams Parlement enigszins werd versoepeld, inderdaad vastligt en dat de nutriëntenhalte lager kan liggen dan de cijfers op basis van de milieuvergunning. Met betrekking tot de situatie van de landbouwer die niet op het maximumcijfer zit wat betreft het aantal varkens, is het echter ondenkbaar de stopzettingsvergoeding te berekenen op basis van het cijfer van de milieuvergunning.

Volgens de heer *Jean-Pierre De Leener*, kabinetsmedewerker, moet in het kader van de milieuvergunningsreglementering melding worden gemaakt van een wijziging van het aantal dieren per diersoort, zelfs als dit gebeurt binnen de grenzen bepaald in de milieuvergunning.

De heer *Jef Van Looy* benadrukt dat een landbouwer een vergunning kan hebben voor een bepaald aantal dieren maar dat het mogelijk is dat hij in de

praktijk minder dieren houdt. Er is geen verplichting om die maxima steeds aan te houden.

Mevrouw *Isabel Vertriest* wijst er op dat het inherent is aan het systeem van de vrijwillige stopzetting dat de landbouwer zelf de afweging zal moeten maken tussen de stopzetting en de vergoeding die daartegenover staat.

De heer *Erik Matthijs* stelt dat als een gemengd bedrijf de teelt van varkens stopzet, dit automatisch tot gevolg heeft dat de nutriëntenhalte met dat respectieve gedeelte wordt verminderd. Op zijn vraag of die nieuwe nutriëntenhalte dan tot 2005 dan wel 2012 geldt, antwoordt de *minister* dat de beperking geldt tot 2012. Het bedrijf zal tot 2012 moeten wachten met een uitbreiding van hetzij varkens, hetzij runderen.

De heer *Jef Van Looy* herinnert aan vroegere discussies in de commissie over de definitie van "exploiteren" in het kader van het milieuvergunningsdecreet en Vlarem. Volgens het lid houdt het begrip "exploitatie" in het milieuvergunningsdecreet niet alleen het houden van dieren, maar ook het instandhouden van een stal in. Hij vreest voor misbruiken omdat exploitatie dus niet alleen het houden van dieren behelst, en vraagt daarom een verduidelijking in het ontwerpdecreet.

De *minister* is bereid dit nader te bestuderen maar meent dat er in feite voldoende garanties in de regeling zijn ingebouwd.

De heer *Van Looy* verwijst naar de mogelijke schorsing van de vergunning. Als de vergunning is geschorst, komt de betrokken exploitant niet in aanmerking voor het regime van de stopzettingsvergoeding. Dat kan op het eerste zicht logisch lijken, maar een schorsing is slechts tijdelijk. Bovendien is de schorsing niet noodzakelijk het gevolg van een fout van de landbouwer, maar kan ze bijvoorbeeld voortvloeien uit een bureno- of familieruzie. Als een aantal maanden later de schorsing ongedaan wordt gemaakt, bestaat het risico dat de veehouder op die manier de mogelijkheid van een stopzettingsvergoeding heeft mislopen. Het lid meent dat het aangewezen is daar in de ontwerp-tekst rekening mee te houden.

Contractuele verplichtingen van landbouwers

De heer *Jef Van Looy* meldt nog een ander probleem : de landbouwer die een contractuele band heeft met de integrator en wil stoppen met de exploitatie, kan in conflict komen met de integrator die niet wil dat de uitbating stopt en de landbou-

wer op zijn contractuele verplichtingen wijst. In dat geval is de landbouwer de dupe van de situatie.

De *minister* wijst op het mogelijke bestaan van contractuele clausules die de landbouwer de mogelijkheid bieden om te stoppen met de exploitatie.

Ook de heer *Patrick Lachaert* vraagt aandacht voor de contractuele band tussen integrator en de vergunninghouder. In de bestaande contracten is er wellicht nog geen of onvoldoende rekening gehouden met de maatregel van warme sanering en de mogelijkheden van stopzetting. Het lid vraagt zich af of stopzetting niet kan worden gelijkgesteld met overmacht, teneinde het contract te kunnen laten ontbinden zonder nadelige gevolgen voor de betrokken landbouwer. Dit zal verder worden onderzocht door het lid.

Aanvraagprocedure en begeleiding

De heer *Jef Van Looy* laat opmerken dat de veehouder die een aanvraag doet, op basis van zijn eigen berekeningen, geen zicht heeft op wat zal worden uitgekeerd. Het ontwerpdecreet voorziet niet in een beroepsprocedure tegen de beslissing van de administratie. Er moet van worden uitgaan dat het de landbouwer is die de vergoeding aanvraagt en dat het de administratie is die bepaalt welke vergoeding zal worden toegekend, waarop de betrokken landbouwer dan vrijelijk al dan niet kan ingaan. In Nederland gaat de landbouwer uit van zijn eigen rekeningen en geeft hij dus zelf aan op welk bedrag hij meent recht te hebben. De Nederlandse overheid zal daarop al dan niet ingaan; de landbouwers met de goedkoopste berekening zullen het eerst worden vergoed of "uitgekocht".

De heer *Jos De Meyer* vraagt ook nog hoe de regeling zal zijn ten aanzien van bedrijven die stoppen maar die nog leningen hebben lopen.

Op de opmerking van de heer Van Looy dat de veehouder de kans moet krijgen om al dan niet in te gaan op het aangeboden bedrag en dus de mogelijkheid moet behouden om het bedrijf voort te zetten, bevestigt *minister Vera Dua* dat de mogelijkheid moet bestaan om met de administratie in discussie te gaan over de hoegrootheid van de totale vergoeding. De administratie doet de berekening en heeft een zeker beoordelingsrecht, maar de regeling is en blijft gesteund op een zuiver vrijwillige basis.

Wat betreft de sociale begeleiding, verwijst de minister naar een besluit over de begeleiding van bedrijven in moeilijkheden dat momenteel door de

Vlaamse regering wordt voorbereid. Ze stelt voor om een expliciete bepaling op te nemen met het oog op de besproken problematiek bij het stopzetten van de exploitatie van landbouwbedrijven.

De heer *Jef Van Looy* vraagt binnen welke termijn er effectief wordt overgaan tot betaling van de stopzettingsvergoeding. Er kunnen zich immers problemen stellen ten aanzien van het inkomen van de landbouwer: de continuïteit van het inkomen mag zeker niet in het gedrang komen. Hij pleit ervoor dat de veehouder die de aanvraag heeft gedaan de gelegenheid zou geboden worden om pas effectief te stoppen als de uitbetaling van de stopzettingsvergoeding geheel of gedeeltelijk is gebeurd. Er zou een bepaalde termijn als overgangperiode ingebouwd worden waarbinnen de landbouwer zijn bedrijf stopzet.

De *minister* antwoordt dat in ieder geval vermeden moet worden dat de uitbetaling gebeurt vooraleer de exploitatie is stopgezet, met andere woorden vooraleer de stallen leeg zijn. Controles op het terrein zullen gebeuren door de Administratie Land- en Tuinbouw waarna de uitbetaling kan gebeuren.

Op vraag van de heer *Erik Matthijs* wordt in een volgende vergadering een schematisch overzicht van de voorziene procedure rondgedeeld.

Voorrang bij de toekenning van de premie

De heer *Erik Matthijs* pleit ervoor een voorrangregeling in het uitvoeringsbesluit op te nemen voor landbouwers die, alhoewel ze een aanvraag hebben ingediend voor een stopzettingsvergoeding, voor dat bepaald jaar niet meer in aanmerking (kunnen) worden genomen. In de voorrangregeling moeten de voorwaarden geldig bij die eerste aanvraag gehandhaafd blijven. Indien dergelijke regeling niet wordt uitgewerkt, dreigen zij het volgende jaar opnieuw een aanvraag te moeten indienen.

Verder vraagt het lid op welke basis de aanvraag zal worden beoordeeld: het tijdstip van inschrijving/kandidaatstelling, ligging van het bedrijf, ouderdom van de aanvrager, en zo er differentiatie of een rangorde is, is die conform de Europese regelgeving?

De *minister* erkent dat er niet voorzien is in een voorrangregel in het uitvoeringsbesluit en is bereid op de vraag van de heer Matthijs in te gaan. De minister pleit er wel voor in de toekomst onderscheid te (kunnen) maken op basis van ruimtelijke differentiatie. Het ontwerpdecreet laat daartoe de mogelijkheid open en dat is vanuit milieu-

overwegingen een belangrijke piste. Voorlopig staat hierover niets in het uitvoeringsbesluit.

De heer *Erik Matthijs* stelt de algemene vraag of deze regeling in een concrete en gedetailleerde dan wel in een algemene decretale vorm moet worden neergeschreven. Als het een algemene regeling is, zal dit tot gevolg hebben dat men met ingewikkelde uitvoeringsbesluiten wordt geconfronteerd. Volgens minister Dua is dat echter niet noodzakelijk het geval.

Fiscale behandeling

De heer *Patrick Lachaert* vraagt aandacht voor de fiscale behandeling van de stopzettingsvergoeding. Hij vraagt of die naar analogie met de onteigeningsvergoedingen gespreid wordt over drie jaar, wat door de minister wordt bevestigd.

Ook de heer *Jef Van Looy* informeert naar de fiscale behandeling van de stopzettingsvergoeding en verwijst in dit verband naar artikel 171 WIB.

De *minister* antwoordt dat daarover een brief is gestuurd naar de federale minister van Financiën. De heer Jean-Pierre De Leener, kabinetsmedewerker, vult aan dat de fiscale behandeling van een stopzettingsvergoeding kan worden gelijkgesteld met de wetgeving in verband met de fiscaliteit van de verkoop van melkquota. Het gevolg is dat er een meerwaardebelasting is aan 16,5 percent of 33 percent, afhankelijk van de ouderdom, van een bedrag dat viermaal de netto-winst van de vorige jaren niet overschrijdt. Het surplus wordt gevoegd bij het gewone inkomen. Op vraag van het federale parlement is sinds 1998 de vergoeding voor de melkquota (in het kader van de opkoopregeling) volledig belastingvrij. De andere stopzettingsvergoedingen blijven onderhevig aan een vast tarief van 16,5 of 33 percent.

De heer *Jef van Looy* stelt dat in ieder geval de gevolgen van het aanvaarden van de stopzettingsvergoeding voor elke landbouwer duidelijk moeten zijn. Eventueel moet erin worden voorzien de uitbetaling van de stopzettingsvergoeding over een aantal jaren te spreiden. De minister bevestigt dat een dergelijke regeling is opgenomen in het uitvoeringsbesluit.

Leegstand en zonevreemdheid

De verlenging van de termijn voor de inschrijving op de inventaris van de leegstaande bedrijfsgebouwen is volgens de heer *André Denys* niet voldoende.

De betrokken partijen moeten pro-actief worden geïnformeerd. Het voordeel van de stopzettingsvergoeding kan snel verloren gaan door de leegstandsheffing, en daarom is het van cruciaal belang om de geïnteresseerde veehouders op een actieve wijze en vooraf te informeren.

Ook de heer *Patrick Lachaert* vindt dat de betrokkenen in het kader van de leegstand en de leegstandsheffing pro-actief moeten worden verwittigd. De ervaring leert immers dat eenmaal een gebouw op de inventaris is beland, het niet vlug van de lijst verdwijnt.

Wat de zonevreemdheid en de toepassing van artikel 166 van het decreet op de ruimtelijke ordening betreft, verwacht de heer Lachaert geen probleem wanneer de bedrijfsgebouwen gedeeltelijk leegstaan. Het probleem ontstaat als alle bijgebouwen leeg staan. In dit geval is er een bestemmingswijziging, waarbij de functie "landbouw" wordt vervangen door "wonen". Voor de landbouwer die er zelf in woont, stelt zich geen probleem maar wel voor de volgende (toekomstige) bewoner. Voor die nieuwe bewoner zijn de mogelijkheden om iets met het goed te doen uitermate beperkt. Het instrument gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan is volgens het lid niet geschikt om dergelijke gevallen allemaal apart te bekijken.

Wat de verlengde periode voor inschrijving op de inventaris van leegstaande bedrijfsgebouwen en het probleem van de zonevreemdheid in de ruimtelijke ordening betreft, heeft de heer *Bruno Tobback* bedenkingen bij een verschillende behandeling van de stopzetting van veeteelt ten opzichte van de stopzetting van andere activiteiten. Het lid pleit voor een globale oplossing ten opzichte van de stopzetting in de hele landbouwsector.

De heer Tobback vestigt er verder de aandacht op dat een stopzetting van een landbouwbedrijf niet definitief hoeft te zijn : goederen en grond kunnen verkocht worden aan iemand die het bedrijf wil voortzetten, in dergelijk geval is er geen probleem van zonevreemdheid. De vraag kan volgens het lid worden gesteld of het milieuprobleem in sommige gevallen niet gewoon dreigt te worden verschoven.

De leegstandproblematiek zal volgens de heer Erik Matthijs voornamelijk betrekking hebben op de leegstaande bedrijfsgebouwen van kleinere bedrijven die volledig worden stopgezet en waarvan de betrokkenen ter plaatse willen blijven wonen. Andere bedrijven kunnen omschakelen of kunnen worden overgenomen ; daarom moet er een differentiatie in de regeling worden ingebouwd.

Mevrouw *Isabel Vertriest* is de mening toegedaan dat de oplossing voor de problemen van ruimtelijke ordening niet gekoppeld moet worden aan het stopzettingsdecreet. Zij is verheugd te kunnen vaststellen dat de bevoegde ministers gezamenlijk naar een oplossing streven. Het lid meent dat de oplossing voor de zonevreemdheid afhankelijk moet zijn van het gebied waar het bedrijf is gevestigd. De ruimtelijke structuurplannen zullen rekening moeten houden met de trend naar minder bedrijven in de landbouwsector.

De heer *Gerald Kindermans* volgt gedeeltelijk de redenering van de heer Tobback over de gelijke behandeling van landbouwactiviteiten. De eventuele slooppremie is een maatregel die zou moeten worden overwogen voor elke vorm van stopzetting van landbouwactiviteit. Het kan een financiële stimulans zijn om landbouwers te overtuigen de exploitatie van hun bedrijf stop te zetten, en zal in de overweging worden opgenomen om al dan niet in te gaan op het aanbod van de warme sanering.

Aansluitend op deze discussie, verwijst de heer *Joachim Coens* naar verklaringen van de minister bevoegd voor ruimtelijke ordening en naar het standpunt van de Vlaamse regering van 6 oktober 2000 over zonevreemde woningen. Daarin werd immers gesteld dat voor de zonevreemde woningen een oplossing mogelijk was.

In het kader van dit stopzettingsdecreet pleit het lid voor het systeem van een eventuele slooppremie als de volledige stopzetting van een inrichting gepaard gaat met sloping van bedrijfsgebouwen. Een leegstandsheffing omzetten in een slooppremie sluit volgens het lid aan bij de nieuwe visie inzake het omzetten van ecotaksen in zogenaamde ecobonussen. Er wordt nu eerder voor beloningen geopteerd dan voor sancties. De betrokkenen mogen volgens de toelichting van de minister dan wel niet worden gesanctioneerd voor de aanwezigheid van rechtmatig opgetrokken bedrijfsgebouwen, maar ze worden wel financieel gesanctioneerd voor bedrijfsgebouwen die leeg komen te staan.

Minister *Vera Dua* stelt dat dit geen werkelijke sanctie is ; het is een wettelijke heffingsregeling die voor iedereen van toepassing is.

De heer *Joachim Coens* pleit er voor alle andere decreten die aan deze problematiek raken te bestuderen om te voorkomen dat de problemen gewoon worden verschoven. De heer *Gerald Kindermans* sluit hierbij aan en pleit er eveneens voor de gevolgen van het decreet op andere sectoren en beleidsdomeinen nader te onderzoeken. Hij is er voor-

stander van dat elke maatregel in een ruimere context wordt gesitueerd.

De *minister* is bereid om de gevolgen van artikel 166 van het decreet op de ruimtelijke ordening voor de landbouwers die ingaan op het aanbod, verder te laten onderzoeken door de administratie. De minister herinnert eraan dat reeds op 10 november 2000 de Vlaamse regering heeft beslist dat door de drie bevoegde ministers een werkgroep zou worden opgericht om de problematiek van de zonevreemde gebouwen op te lossen.

De slooppremie is al onder de loep genomen door de werkgroep. De slooppremie zou eventueel kunnen worden toegekend via het VLIF. Een probleem is dat het een fonds uitsluitend voor landbouwers is, terwijl iemand die de exploitatie van zijn bedrijf stopzet geen landbouwer meer is. De globale problematiek van de leegstaande landbouwbedrijven moet mee worden opgenomen in het structuurplanningsproces.

Wat betreft de informatieverschaffing aan de burger over de inventaris van leegstand, verwacht de minister geen moeilijkheden. Het is de taak van de administratie om de geïnteresserden correct voor te lichten. De minister engageert zich ertoe om de betrokkenen grondig te informeren over alle mogelijke aspecten en consequenties bij een stopzetting.

Ammoniak-reductie en vernieuwing van stallen

De heer *Jef Van Looy* reageert op de opmerking van de minister in haar toelichting dat een drastische omschakeling van bestaande bedrijfsgebouwen zich hoe dan ook opdringt. In het kader van het ammoniakreductiebeleid voldoet een groot deel van de bestaande stallen volgens de minister niet aan de eisen van milieuverantwoorde uitbating en moeten deze dus aangepast en zelfs volledig worden verbouwd.

De heer Van Looy laat opmerken dat in Nederland aan verschillende landbouwondernemingen die op dit vlak inspanningen deden het label van "groene stal" werd toegekend. De ammoniakreductie bleek volgens de heer Van Looy desondanks nihil te zijn. De spreker suggereert om terzake het Nederlandse rapport met de analyse van deze groene stallen op te vragen. Er zal kunnen vastgesteld worden dat een groot aantal vergissingen zijn gebeurd bij de toekenning van het label. Er zijn stallen gebouwd met een kostprijs die oploopt tot het drievoudige van een gewone stal, maar waar de ammoniakre-

ductiemaatregelen niet tot het verhoopte resultaat hebben geleid.

Timing van de uitvoering

De heer *Jef Van Looy* heeft ook een vraag naar de timing voor de uitvoering van het decreet. De *minister* hoopt met de uitvoering volledig rond te zijn voor het zomerreces. Zo nodig verdient het aanbeveling te wachten tot september en op de definitieve uitspraken in beroep over de nutriëntenhalte om de inschrijfronde te starten.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Alle amendementen zijn opgenomen in *Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 518/2*.

Artikel 1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 14 stemmen.

Artikel 2

De heer *Jef Van Looy* wijst op mogelijke problemen die kunnen ontstaan in verband met de gehanteerde definitie “bestaande veeteeltinrichting” (artikel 2, 4°) en met de nutriëntenhalte (artikel 2, 5°). Het is niet omdat men een milieuvergunning en een nutriëntenhalte heeft dat er altijd sprake is van een bestaande veeteeltinrichting. Het lid verwijst naar zijn opmerkingen daarover in de algemene bespreking.

Een amendement nr. 1 van de heren *Jef Van Looy*, *Joachim Coens*, *Jos De Meyer*, mevrouw *Gisèle Gardeyn-Debever* en de heer *Erik Matthijs* (*Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 518/2*) strekt ertoe de definitie “veeteeltinrichting” in te voeren ter vervanging van “bestaande veeteeltinrichting”, aangezien er immers niet altijd sprake is van een bestaande veeteeltinrichting in de zin van het mestdecreet, hoewel de veeteeltinrichting een milieuvergunning en een nutriëntenhalte heeft. Wegens de vele uitzonderingen is het volgens de indieners mogelijk dat een veeteeltbedrijf met een bouw- en een milieuvergunning en een nutriëntenhalte toch niet voldoet aan de definitie van bestaande veeteeltinrichting.

Een complex systeem in het kader van het onderzoek naar de geldigheid van de ingediende aanvragen is het gevolg.

De heer *Jean-Pierre De Leener*, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister. Een “bestaande veeteeltinrichting” was vroeger de veeteeltinrichting die in 1993 aangifte heeft gedaan. Door de recente decreetswijzigingen wordt ook 1992 in aanmerking genomen en opgenomen in de definitie van bestaande veeteeltinrichting. Wat niet is opgenomen is de inrichting die vanaf het aanslagjaar 1995 tijdig aangifte heeft gedaan, omdat gedurende twee jaar werd nagelaten aangifte te doen. Er is geopteerd voor de “bestaande veeteeltinrichting” met de bedoeling misbruiken uit te sluiten en te vermijden dat uitbaters die jarenlang in overtreding waren van de stopzettingspremie kunnen genieten. De inrichtingen waarvoor vanaf 1 januari 1991 tot eind 1996 wel geldige milieu- en bouwvergunningen werden verkregen, komen wel in aanmerking. Dit moet ook gelezen worden in samenhang met het artikel 5 en de voorgestelde wijzigingen bij artikel 5 van het ontwerpdecreet (amendement nr. 9).

De heer *Jef Van Looy* kan zich niet vinden in deze argumentatie en vreest dat de aanvraagprocedure daardoor erg complex wordt.

Het amendement nr. 1 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

In aansluiting op amendement nr. 1 werden door de heren *Jef Van Looy*, *Joachim Coens*, *Jos De Meyer*, mevrouw *Gisèle Gardeyn-Debever* en de heer *Erik Matthijs* amendementen ingediend bij de artikelen 3, 4,1° en 4,2° en de artikelen 5, 6 en 9 die er telkens toe strekken de term “bestaande veeteeltinrichting” te vervangen door de term “veeteeltinrichting”.

Deze amendementen met de nrs. 2, 4, 6, 11, 12, 16 worden telkens verworpen met 8 stemmen tegen 6 en worden verder in dit verslag niet meer besproken.

Het ongewijzigde artikel 2 wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 3

De heer *Jef Van Looy* stelt zich vragen over de juridische draagwijdte van het in artikel 3, tweede lid, vermelde criterium van territorialiteit, gezien de opmerkingen van de Europese Commissie terzake. Hij verwijst naar de nota van de minister aan

de Vlaamse regering bij de goedkeuring van het ontwerp. De heer Jacques Timmermans, voorzitter, verwijst naar de duidelijke stellingname van de minister om deze optie in het decreet op te nemen. De visie van de minister is dat, hoewel het territoriaal criterium niet wordt opgenomen in het uitvoeringsbesluit gezien de Europese bezwaren, de mogelijkheid moet blijven bestaan om eventueel in de toekomst op een territoriale toepassing terug te vallen.

De heer Erik Matthijs concludeert dat dus enkel in de mogelijkheid van een eventuele territoriale toepassing wordt voorzien.

Mevrouw Isabel Vertriest pleit voor het behoud van de mogelijkheid van territoriale differentiatie.

Een amendement nr. 3 voorgesteld door de heren Jef Van Looy, Joachim Coens, Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever en de heer Erik Matthijs heeft tot doel artikel 3, tweede lid, te schrappen. Hoewel in de nota van de minister aan de Vlaamse regering de aandacht wordt gevestigd op het negatief standpunt van de Europese Commissie over een differentiatie naargelang diersoort en naargelang ligging van het veeteeltbedrijf en de minister bijgevolg in de nota erkent dat geen onderscheid kan worden gemaakt op deze basis, wordt in het ontwerpdecreet toch de mogelijkheid van territoriale differentiatie opengelaten. Het maken van dergelijk onderscheid wordt volgens de indieners duidelijk uitgesloten door de Europese Commissie : deze laat niet toe een onderscheid te maken tussen de aanvragers van de vergoeding, bijvoorbeeld naar leeftijd, ligging (het territoriaal toepassingsgebied) of naar diersoort. Daarom stellen de indieners voor deze bepaling te schrappen.

De minister heeft weliswaar gesteld dat de mogelijkheid van territoriale differentiatie niet zal worden toegepast en niet in het uitvoeringsbesluit wordt opgenomen. De heer Jef Van Looy meent echter dat een bepaling die niet kan worden toegepast of uitgevoerd niet in een decreet mag worden opgenomen. Het kan volgens hem niet door de beugel om bepalingen op te nemen in decreten in de hoop dat ze later ooit aanvaardbaar zullen zijn voor de Europese Commissie.

Mevrouw Isabel Vertriest is de mening toegedaan dat de mogelijkheid toch moet kunnen blijven bestaan, zodat er eventueel in de toekomst bij gewijzigde omstandigheden, toch op deze regeling beroep kan worden gedaan. De mogelijkheid om in de toekomst gebiedsgericht op te treden is vanuit milieu-oogpunt een interessante piste en moet

zeker opgenomen worden in het decreet. Op juridisch vlak is er volgens het lid geen probleem.

De heer Jef Van Looy wil toch bevestiging vanwege de Europese instanties dat er geen bezwaren zijn om deze bepaling in te lassen in het ontwerpdecreet. Het lid kan zich niet vinden in het feit dat er geen rekening wordt gehouden met (mogelijke) opmerkingen van de Europese Commissie.

De heer Jacques Timmermans, voorzitter, laat opmerken dat de Europese Commissie nog altijd kan reageren indien ze bezwaren heeft tegen de bepaling. De heer Van Looy is niet akkoord met dergelijk standpunt dat in feite betekent dat de Europese instanties achteraf moeten reageren als zij van oordeel zijn dat de regelgeving in strijd is met de Europese reglementering.

Mevrouw Isabel Vertriest merkt op dat de bepaling in deze vorm niet stuit op bezwaren vanwege de Europese instanties. Er is navraag gedaan bij de Europese Commissie of de in het ontwerpdecreet opgenomen formulering mogelijk was, waarop bevestigend werd geantwoord.

De heer Jef Van Looy dringt aan op een schriftelijke bevestiging van de Europese Commissie.

Het amendement nr. 3 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 4

De heren Jef Van Looy, Joachim Coens, Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever en de heer Erik Matthijs dienen een amendement nr. 5 in bij artikel 4, 1° dat ertoe strekt om de betrokken landbouwer zijn vergunning maar te laten inleveren van zodra hij akkoord is gegaan met het bedrag van de door de overheid uit te keren stopzettingsvergoeding.

In het ontwerpdecreet wordt er geen enkele mogelijkheid vermeld voor de landbouwer om te weten welk bedrag hij gaat ontvangen. Daarom pleiten de indieners voor het toevoegen van de woorden "en na akkoordverklaring van de betrokken vergunninghouder" aan artikel 4,1°.

Het amendement nr. 5 wordt aangenomen met 14 stemmen.

Verwijzend naar de opmerkingen in de algemene bespreking over de schorsing van de milieuvergunning, wordt door de heren Jef Van Looy, Joachim Coens, Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever en de heer Erik Matthijs een amendement nr. 7 ingediend. Het amendement strekt ertoe het woord “geschorst” te schrappen in artikel 4, 3°.

Amendement nr. 8 van dezelfde indieners strekt ertoe aan artikel 4 een 4° toe te voegen waarin wordt bepaald dat “de stopzettingsvergoeding niet kan uitbetaald worden zolang de milieuvergunning is geschorst”. De indieners argumenteren dat een schorsing steeds tijdelijk is en meestal vrij snel wordt opgeheven.

De amendementen nrs. 7 en 8 worden verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Het gewijzigde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 5

Door de heren André Denys, Jacques Timmermans, mevrouw Isabel Vertriest en de heer Jos Bex wordt een amendement nr. 9 ingediend dat ertoe strekt voor het eerste lid een nieuw lid in te voegen. Het amendement vloeit voort uit opmerkingen gemaakt tijdens de algemene bespreking over de al dan niet “bestaande veeteeltinrichtingen” en over de “exploitatie” van de inrichting. De indieners willen de tekst van artikel 5 verduidelijken en verbeteren door uitdrukkelijk te bepalen dat er per bestaande veeteeltinrichting een stopzettingsvergoeding wordt verleend voor het aantal aanwezige dieren. De Vlaamse regering krijgt de mogelijkheid om nadere regels te bepalen voor de vaststelling van de aanwezige dieren op basis van het register dat moet worden bijgehouden in uitvoering van het mestdecreet. Het daarmee samenhangende amendement nr. 10 van dezelfde indieners strekt ertoe het eerste lid, dat het tweede lid wordt, te vervangen. In de nieuwe tekst wordt bepaald dat het aantal dieren steeds wordt beperkt tot de gemiddelde veebezetting welke, voor iedere betrokken diersoort, wordt vermeld in de Mestbankaangifte van het laatste aanslagjaar.

De heer Jean-Pierre De Leener, kabinetsmedewerker, verduidelijkt dat de aangiften aan de Mestbank de basis vormen voor de berekening van het bedrag van de stopzettingsvergoeding. Bij eventuele problemen die daarbij kunnen rijzen, kan er teruggevallen worden op het veeregister dat wordt

opgelegd door het mestdecreet en door elke producent moet worden bijgehouden. Het doel is te vermijden dat een landbouwer die al lang geen dieren meer houdt maar wel een milieuvergunning en een nutriëntenhalte kreeg, toch nog een stopzettingsvergoeding zou bekomen : om die reden wordt dus gekeken naar het aantal aanwezige dieren. Het is dus enerzijds de bedoeling daarvoor te verwijzen naar de laatste Mestbankaangifte, maar afhankelijk van de termijnen kunnen er daar moeilijkheden opduiken, en dan kan er worden teruggevallen op het veeregister. De twee mogelijkheden worden opengelaten. De aanvrager zal recht zal hebben op een stopzettingsvergoeding voor de dieren die hij nu heeft, beperkt tot het aantal dieren dat aanvrager in kwestie heeft opgegeven bij de laatste mestbankaangifte, dat wil zeggen de mestbankaangifte van het laatste aanslagjaar.

De heer Jef Van Looy wijst op het preciaire karakter van het veeregister. Dat register varieert maandelijks, waardoor er in feite geen eindpunt is. Volgens het lid is het ook mogelijk dat een landbouwer gedurende een bepaalde periode geen vee heeft en de teller van het register dus tijdelijk op nul staat. De heer Van Looy herhaalt zijn kritiek dat de regeling van talrijke belangrijke aspecten door dit ontwerp naar de Vlaamse regering wordt gedelegeerd. Hij blijft erbij dat het ontwerpdecreet zoals het nu voorligt niet duidelijk bepaalt wat het aantal dieren is dat zal worden vergoed. Het lid vraagt verder wat wordt bedoeld met het laatste aanslagjaar.

De heer Jean-Pierre De Leener, kabinetsmedewerker, antwoordt dat er wegens de schommelingen in het veeregister een beperking is tot de cijfers van de laatste Mestbankaangifte. Om die reden bepaalt een nieuw tweede lid dat het aantal dieren steeds beperkt wordt tot de gemiddelde veebezetting zoals vermeld in de Mestbankaangifte van het laatste aanslagjaar. Indien er veel tijd verstrijkt tussen de aangifte en de aanvraag voor een vergoeding, zullen de aanwezige dieren volgens het veeregister de basis voor de betaling zijn.

Basis voor de vergoeding is volgens de heer De Leener dus het aantal aanwezige dieren, waarbij de Vlaamse regering kan refereren aan het maandelijks veeregister, met als beperking de gemiddelde bezetting van de Mestbankaangifte van het laatste aanslagjaar. Het laatste lid van artikel 5 blijft behouden en wordt dus het derde lid. Wanneer de gemiddelde veebezetting per diersoort welke werd in aanmerking genomen voor de vaststelling van de nutriëntenhalte voor de betrokken inrichting, lager ligt dan de gemiddelde veebezetting volgens de

Mestbankaangifte, wordt de vergoeding berekend op basis van die lagere gemiddelde veebezetting.

De heer Van Looy wijst op anomalieën in deze regeling. Hij geeft het voorbeeld van een all-in all-out pluimveebedrijf, waar een groot verloop van pluimvee is, en dat soms een aantal weken volledig leeg staat, juist wegens de aard van het bedrijf. Het aantal dieren van maand tot maand kan enorm verschillen, getuige de veeregisters. Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever vraagt de commissie de nodige aandacht te besteden aan de specifieke problemen van dergelijke bedrijven.

De heer Jacques Timmermans laat opmerken dat de aanvrager zelf het moment van aanvraag vrijelijk kan bepalen ; bijgevolg zal hij geen aanvraag indienen op de voor hem minst gunstige periode.

De amendementen nrs. 9 en 10 worden aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Het gewijzigde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 6

Dit artikel vraagt volgens de heer Jef Van Looy om verdere verduidelijking. Alhoewel een gebiedsgericht onderscheid volgens de Europese instanties niet kan, wordt de bepaling opgenomen dat de Vlaamse regering het bedrag kan doen variëren naargelang van diersoort, het gebied waarin de bestaande veeteeltinrichting is gelegen en/of het tijdstip van de indiening van de aanvraag tot de uitbetaling van de stopzettingsvergoeding.

Het lid vraagt zich ook af waarom de voorrangsregeling op basis van het tijdstip van de indiening van de aanvraag, dus op basis van de volgorde van de indiening van de aanvraagdossiers, niet wordt opgenomen in het decreet zelf.

De minister pleit er voor om in het uitvoeringsbesluit de nadere regels inzake praktische uitwerking van het decreet op te nemen. Ze geeft er de voorkeur aan het decreet niet te overbelasten met gedetailleerde bepalingen. De essentie van artikel 6 is volgens de minister dat het bedrag van de stopzettingsvergoeding kan variëren naargelang bepaalde criteria. Het is niet de bedoeling het bedrag afhankelijk te maken van het tijdstip van indiening van aanvraag.

In eerste instantie zal er, voorlopig in ieder geval, met vaste bedragen worden gewerkt. De minister sluit niet uit dat later, afhankelijk van de evaluatie van de maatregel, eventueel een stelsel zou kunnen worden ingevoerd waarbij diegenen die het eerst een aanvraag indienen, een hoger bedrag ontvangen dan de latere aanvragers. De minister pleit voor een duidelijke en eenvoudige decreetale regeling die de nodige flexibiliteit biedt inzake uitwerking.

De heer Jef Van Looy uit zijn vrees voor een geografische voorrangsregeling, waarbij bijvoorbeeld de ene provincie met voorrang wordt behandeld ten opzichte van een andere, ongeacht het moment van indiening van de aanvraag door de betrokken landbouwers. De minister ontkent dat dit ooit de bedoeling is geweest bij de formulering van dit artikel.

De heren Jef Van Looy, Joachim Coens, Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever en de heer Erik Matthijs dienen een amendement nr. 13 in dat ertoe strekt artikel 6 te vervangen. De mogelijkheid tot variatie van het bedrag naargelang de ligging van de veeteeltinrichting wordt in de bij amendement voorgestelde tekst weggelaten. De Vlaamse regering kan het bedrag nog doen variëren naargelang van de diersoort en/of de periode van indiening van de aanvraag. De Vlaamse regering behandelt de aanvragen in functie van het tijdstip van indiening. De aanvrager, die in een bepaalde periode niet kan worden uitbetaald, wordt zonder nieuwe aanvraag voor een volgende periode ingeschreven.

Het gebied waarin de veeteeltinrichting is gelegen, kan volgens de indieners niet als criterium worden weerhouden in het decreet omdat de Europese Commissie een dergelijk criterium nu eenmaal afwijst.

Daarnaast blijkt uit de memorie van toelichting bij het ontwerp dat het de bedoeling is de mogelijkheid in te bouwen om het bedrag te variëren in functie van de opeenvolgende inschrijfperiodes (*Parl. St.*, VI. Parl. 2000-2001, nr.1, 4). Het is echter niet de bedoeling deze variatie mogelijk te maken binnen eenzelfde periode. Bijgevolg moet volgens de indieners van het amendement de term “tijdstip” vervangen worden door “periode”. Omwille van rechtszekerheid moeten de criteria inzake volgorde van behandeling van de ingediende dossiers decretaal worden bepaald. De indieners stellen dat daarbij slechts een enkel criterium objectief

verantwoord is, namelijk het tijdstip van indiening van de aanvraag. In die zin moet het mogelijk zijn om een aanvraag die in een bepaald jaar niet meer gehonoreerd kan worden, over te dragen naar het daaropvolgende jaar.

De heer Jacques Timmermans verwijst naar de bedoeling een zekere flexibiliteit in het decreet in te bouwen door bepaalde mogelijkheden open te laten en niet alles decretaal vast te leggen : het decreet moet een werkbaar instrument zijn, ook in de toekomst.

Mevrouw Isabel Vertriest verdedigt de mogelijkheid van gebiedsgerichte differentiatie. Het lid is van oordeel dat die optie behouden moet blijven, met het oog op een eventuele toekomstige gebiedsgerichte benadering.

De heer Jos De Meyer wijst op de nota van de minister aan de Vlaamse regering bij de goedkeuring van het ontwerpdecreet. Het lid benadrukt dat daarin zwart op wit geschreven staat dat de Europese Commissie oordeelt dat het niet is toegelaten onderscheid te maken op basis van territorialiteit. Daarom moeten zijns inziens artikel 3, tweede lid, en artikel 6 van het ontwerpdecreet worden aangepast.

Wat volgorde van de afhandeling van de dossiers betreft, stelt de heer Jef Van Looy dat bij de indeling in periodes, duidelijk in het decreet moet opgenomen worden dat het tijdstip van indiening van de aanvragen de volgorde van afhandeling bepaalt. Het dossier dat het eerste is ingediend wordt het eerste afgehandeld en de laatste aanvraag is het laatste dossier dat wordt behandeld. Daarnaast moeten de aanvragen die een bepaald jaar niet meer in aanmerking genomen kunnen worden, overgedragen kunnen worden naar het volgende jaar. Hij begrijpt niet waarom de minister de vrijheid moet worden gegeven om daarover in een uitvoeringsbesluit regels uit te vaardigen.

De heer Jacques Timmermans herhaalt dat het de bedoeling moet zijn een algemene regeling uit te werken die ook in de toekomst onder gewijzigde omstandigheden moet kunnen worden gebruikt. Op die manier kan worden vermeden dat het decreet voortdurend moet worden aangepast.

De heer Jean-Pierre De Leener, kabinetsmedewerker, kan namens de minister meedelen dat zowel het ontwerp van decreet als het uitvoeringsbesluit zijn aangemeld bij de Europese instanties, maar geeft toe dat hij nog niet beschikt over een officiële tekst van de Europese Commissie. Weliswaar zijn

er tot op heden geen bezwaren geuit door ambtenaren van de Europese Commissie. De spreker pleit ervoor de mogelijkheid van een gebiedsgerichte benadering in het decreet te laten staan. Het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse regering zal geen territoriale differentiatie bevatten en dus niet strijdig zijn met de opmerkingen vanwege de Europese Commissie. De Vlaamse regering zal rekening blijven houden met het standpunt en de opmerkingen van de Europese Commissie dienaangaande. Het standpunt van de Commissie kan in de toekomst overigens wijzigen.

De heer Jef Van Looy vreest dat het decreet zal worden vernietigd door de Europese Commissie wegens de mogelijkheid tot territoriale differentiatie. Het lid betreurt de houding waarbij eerst een bepaald standpunt aan de Vlaamse regering wordt meegedeeld en achteraf een andere regeling in het ontwerp wordt opgenomen.

De heer Joachim Coens vraagt met aandrang om de documenten van de Europese instanties, die eerstdaags worden verwacht, te bezorgen aan de leden van de commissie en dit voor het ontwerpdecreet in plenaire vergadering wordt geagendeerd.

In het kader van de opmerkingen over het tijdstip van de indiening en de volgorde van de behandeling van de aanvragen, vraagt de heer Patrick Lachaert of er rekening is gehouden met een voorrangregeling. De heer Jacques Timmermans en mevrouw Isabel Vertriest verwijzen naar het rondgedeelde ontwerp van uitvoeringsbesluit. In artikel 6, § 2, van het ontwerp van uitvoeringsbesluit staat dat volledige aanvragen die voor goedkeuring in aanmerking komen maar door de administratie worden geweigerd omdat de uitgetrokken begrotingskredieten onvoldoende zijn, als eerste worden behandeld in de eerstvolgende extra periode.

De heer Jos De Meyer laat opmerken dat artikel 2 van het ontwerp van uitvoeringsbesluit het volgende bepaalt “binnen de beperkingen van de daartoe goedgekeurde begrotingskredieten een stopzettingsvergoeding wordt verleend aan de varkenshouders die de exploitatie van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van varkens, stopzetten overeenkomstig de voorwaarden en modaliteiten, bedoeld in het stopzettingsdecreet” Het lid had dergelijke modaliteiten verwacht in het uitvoeringsbesluit, maar toch blijft alles uitermate vaag. Artikel 2 van het uitvoeringsbesluit bevat volgens het lid dan ook een vrijgeleide voor de minister. In het kader van de rechtszekerheid vraagt de heer De Meyer meer duidelijkheid. De heer Van Looy sluit zich daarbij aan.

De heer Jacques Timmermans, voorzitter, herinnert aan de controlemogelijkheid van het Vlaams Parlement. De Vlaamse regering krijgt dus geen vrijgeleide.

De heer André Denys informeert naar de betekenis van de voegwoorden “en/of” in het eerste lid van artikel 6 van het ontwerpdecreet : zijn de genoemde elementen cumulatief of alternatief. Namens de minister wordt geantwoord dat de criteria kunnen worden gecombineerd.

Het amendement nr. 13 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 4 onthoudingen.

Artikel 7

De heer Jef Van Looy herhaalt zijn bezwaren tegen het feit dat de gehele procedure, de inhoud, de voorwaarden, de vorm en regels van de stopzetting en de aanvraag, goedkeuring en uitbetaling van de vergoeding zal worden geregeld in het uitvoeringsbesluit.

De minister is echter voorstander van een duidelijke en eenvoudige algemene regeling in het decreet en wil de praktische uitvoering regelen in het uitvoeringsbesluit. Ze haalt het voorbeeld aan van de moeilijkheden die zich bij de uitvoering van het MAP voordoen en die voortvloeien uit het feit dat te technische en gedetailleerde bepalingen opgenomen werden in het mestdecreet.

De heer Jacques Timmermans wijst op de controle die het parlement kan uitoefenen, bijvoorbeeld door middel van interpellaties over het uitvoeringsbesluit.

Amendement nr. 14 van de heren Jef Van Looy, Joachim Coens, Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever en de heer Erik Matthijs strekt ertoe aan de opsomming in artikel 7 toe te voegen dat ook voorwaarden en regels worden vastgesteld met betrekking tot de beroepsmogelijkheid van de aanvrager en de schriftelijke aanvaarding door de aanvrager van de voorgestelde stopzettingsvergoeding. Volgens de indieners kan de aanvrager nooit vooraf met zekerheid het bedrag van de stopzettingsvergoeding kennen. Het is dan ook logisch dat de aanvrager zich schriftelijk akkoord verklaart

met de voorgestelde stopzettingsvergoeding, vooraleer hij het bedrijf volledig en definitief stopzet en door de overheid wordt overgegaan tot uitbetaling van de stopzettingsvergoeding. Verder oordelen de indieners van het amendement dat het recht om beroep aan te tekenen tegen de beslissing van de overheid een fundamenteel democratisch recht is, zeker omdat het een overheidsbeslissing is die de aanvrager en zijn persoonlijke financiën rechtstreeks aanbelangt.

Mevrouw Isabel Vertriest repliceert dat bij de toekenning van subsidies geen beroepsprocedure bestaat, maar wijst er op dat in dergelijke dossiers op basis van de regels van het administratief recht een administratief beroep steeds mogelijk is, wat volgens het lid voldoende waarborgen biedt. Ter aanvulling zegt de heer Patrick Lachaert dat niet uit het oog verloren mag worden dat het om een louter vrijwillige regeling gaat : de aanvraag is niet verplicht ; de aanvrager hoeft dus niet op het aanbod in te gaan. Ook de heer Jacques Timmermans wijst op het vrijwillige karakter van de maatregel. Nadat de aanvrager de berekening van de administratie heeft ontvangen, is het aan de aanvrager om de beslissing te nemen al dan niet op het aanbod in te gaan. Pas als de aanvrager akkoord gaat met de berekening, wordt de aanvraag definitief. De aanvrager kan de administratie tegenargumenten geven waarom hij de voorgestelde vergoeding onvoldoende vindt.

De heer Jef Van Looy is de mening toegedaan dat in dit geval de administratie te veel macht gegeven wordt in dergelijke complexe procedure.

Op de vraag van de heer André Denys of de aanvrager bezwaar kan maken tegen het bedrag van de berekening, stelt mevrouw Nathalie De Jaeger van de ALT dat steeds administratief beroep mogelijk is, waarbij de aanvrager zich tot de hiërarchisch hogere ambtenaar kan richten als hij de mening is toegedaan dat de berekening verkeerd is. De heer Denys vraagt of het administratief beroep dan wordt ingediend bij de minister. Mevrouw De Jaeger antwoordt dat, gezien de beslissing inzake de berekening van het bedrag van de stopzettingsvergoeding aan de aanvrager wordt medegedeeld door het afdelingshoofd van de bevoegde afdeling, het administratief beroep bij de directeur-generaal van de administratie zal worden aangetekend.

De heer Patrick Lachaert maakt de bedenking dat aangezien de berekeningsmethodes opgesteld zijn en dus vastliggen, eventuele discussies betreffende

het bedrag van de stopzettingsvergoeding, voornamelijk betrekking zullen hebben op bepaalde details. Het lid ziet geen reden om een bijkomende beroepsprocedure in te voegen, gelet het vrijwillig karakter van de regeling. De heer Lachaert stelt wel voor om de mogelijkheid van administratief beroep vast te leggen en dit op de formulieren te vermelden in het kader van de rechtszekerheid

De heer André Denys brengt de expansiewetgeving in herinnering, ook met vrijwilligheid als basis en de mogelijkheid om in beroep te gaan bij de minister. Op zijn vraag waarom, als de aanvrager beroep instelt, dat dan niet bij de minister zou moeten gebeuren, stelt de heer Bruno Tobback dat het de bedoeling is dat de discretionaire bevoegdheid van de minister zoveel mogelijk wordt beperkt. De heer Tobback ziet geen enkele reden waarom de garantie voor een juiste berekening groter zou zijn bij de minister dan bij de administratie. Volgens de heer Denys betekent dit dat de betrokkene beroep aantekent bij de administratie die het dossier reeds behandelt, wat normalerwijze niet het geval is.

De heer Jef Van Looy is het eens met die opmerking, maar stelt verder dat de aanvragen bij de provinciale afdelingen zullen worden behandeld, en dat de aanvrager nadien beroep kan aantekenen bij de centrale administratie in Brussel, waardoor het niet dezelfde ambtenaren zullen zijn die over het beroep oordelen.

Op vraag van de voorzitter, wordt door mevrouw Nathalie Dejaeger van de Administratie Land- en Tuinbouw bevestigd dat in het document van kennisgeving van de beslissing van de administratie aan de aanvrager duidelijk zal worden vermeld dat de aanvrager een beroepsmogelijkheid heeft bij de directeur-generaal van de administratie.

De heer Jef Van Looy stelt dat het amendement ook handelt over de regels voor de schriftelijke aanvaarding van de aanvrager van het door de administratie voorgestelde bedrag van de stopzettingsvergoeding. In ieder geval moet door de minister in een dergelijke regeling worden voorzien in het uitvoeringsbesluit.

Het amendement nr. 14 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

Artikel 8

Amendement nr. 15 van de heren Van Looy, Coens, De Meyer, Matthijs en mevrouw Gardeyn-Debever strekt ertoe aan de voorgestelde tekst van 4° de woorden “met betrekking tot het geheel of deel van de vergunning” toe te voegen.

De heer Jef Van Looy vindt de voorgestelde tekst van artikel 28, § 1, 4°, van het milieuvergunningendecreet onduidelijk in die zin dat er volgens het lid moet worden vermeld dat het ook om een gedeelte van de vergunning kan gaan. De heer Van Looy verwijst in dit verband naar de opmerkingen in de algemene bespreking over de gehele of gedeeltelijke stopzetting. De milieuvergunning blijft bestaan voor het deel van de inrichting waarvoor geen stopzettingsvergoeding werd betaald.

Ook voor de heer André Denys is belangrijk dat wordt beklemtoond dat een deel van de vergunning kan blijven bestaan.

Volgens de minister wordt dit reeds verduidelijkt door de zinsnede “een of meerdere diersoorten”. Volgens mevrouw De Jaeger van de administratie wordt dit ook verduidelijkt door het bestaande artikel 28, §2 van het milieuvergunningsdecreet, waarin wordt gesteld dat het vervallen van een milieuvergunning ook op een gedeelte van de inrichting betrekking kan hebben. Aangezien het principe van de gedeeltelijke stopzetting van de vergunning daar reeds duidelijk wordt geregeld, is het wetgevingstechnisch overbodig om het ook op te nemen in het stopzettingsdecreet.

Het amendement nr. 15 wordt ingetrokken.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 9

De heer Erik Matthijs heeft een vraag over de interpretatie van de zinsnede “vervalt van rechtswege het voor de betreffende diersoort toegekende aandeel P₂O₅ en N in de nutriëntenhalte in de voorgestelde tekst van artikel 33bis, § 1 bis, van het mestdecreet.

De minister antwoordt dat de essentie van het decreet is dat een deel van de milieuvergunning en een deel van de nutriëntenhalte wegvalt door de stopzetting. Ze geeft als voorbeeld een varkenshouder die een milieuvergunning heeft voor 1000

varkens en die in de praktijk gemiddeld 800 varkens houdt. In uitvoering van het mestdecreet heeft de inrichting dan een nutriëntenhalte toebedeeld gekregen van 800 varkens. Wanneer de exploitant aanspraak maakt op een stopzettingsvergoeding zal hij een vergoeding voor 800 varkens krijgen, en de milieuvergunning verliezen voor 1000 varkens. Er wordt altijd vertrokken vanuit de reële toestand met dien verstande dat de nutriëntenhalte het maximum is dat in aanmerking wordt genomen.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Artikel 10

De in dit artikel voorgestelde tekst van artikel 33ter, § 1, 4°, van het mestdecreet bepaalt dat een verhoging van de mestproductie of nieuwe mestproductie is uitgesloten voor inrichtingen waarvoor een stopzettingsvergoeding werd bekomen en dit tot 1 januari 2012.

Amendement nr. 17 van de heren Van Looy, Coens, De Meyer, mevrouw Gardeyn-Debever en de heer Matthijs strekt ertoe om in de voorgestelde tekst van 4° het woord “inrichtingen” te vervangen door de woorden “dat deel van de inrichting”. Dit amendement heeft hetzelfde doel als het amendement nr. 15 bij artikel 8 en moet dus verduidelijken dat voor het gedeelte van de inrichting waarvoor geen stopzettingsvergoeding werd bekomen, de uitbatingsmogelijkheden overeenkomstig de bepalingen van het mestdecreet blijven bestaan.

Het amendement nr. 17 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 6.

Op de vraag van de heer Joachim Coens naar de grondslag om te opteren voor het jaar 2012, antwoordt de minister dat het de bedoeling is te streven naar een redelijke termijn om een verhoging van de mestproductie of nieuwe mestproductie toe te laten. Een dergelijke termijn is nodig om misbruiken te voorkomen, waarbij een exploitant een stopzettingsvergoeding zou ontvangen en korte tijd later een nieuwe milieuvergunning aanvraagt op basis van het mestdecreet. De heer Coens meent dat het correcter en logischer is in plaats van een concreet jaartal een periode, bijvoorbeeld een periode van 10 jaar, op te geven. Het decreet wordt immers geacht ook nog later van toepassing te zijn, wat door de andere leden van de commissie wordt bevestigd.

Amendement nr. 18 van de heren Van Looy, Coens, De Meyer, Matthijs en mevrouw Gardeyn-Debever wordt ingetrokken omdat er een materiële vergissing in de tekst is geslopen.

Amendement nr. 19 van mevrouw Vertriest en de heren Denys, Coens, Timmermans, Bex en Van Looy strekt ertoe de woorden “en dit tot 1 januari 2012” te vervangen door “en dit tot 10 jaar na het jaar van de definitieve stopzetting”.

Het amendement nr. 19 wordt aangenomen met 14 stemmen.

Het gewijzigde artikel 10 wordt aangenomen met 14 stemmen.

Artikel 11

Door dit artikel wordt een nieuwe lid ingevoegd in artikel 4 van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsgebouwen. De heer Patrick Lachaert meent dat het de voorkeur wegdraagt om ook rekening te houden met gedeeltelijke leegstand. Daarom stelt hij voor in de voorgestelde tekst een bepaling toe te voegen teneinde problemen in verband met gedeeltelijke leegstand op te vangen en de leegstandheffing voor gedeeltelijk leegstaande gebouwen te vermijden.

Amendement nr. 20 ingediend door mevrouw Vertriest en de heren Coens, Denys, Timmermans, Bex en Van Looy strekt ertoe in de voorgestelde tekst de woorden “bebouwde onroerende goederen die leegstaan” te vervangen door de woorden “bebouwde onroerende goederen waarvan meer dan 50 procent van de totale vloeroppervlakte van de bedrijfsgebouwen leegstaat”.

De heer Jef Van Looy heeft vragen naar het waarom van de 50 procent-regeling in het amendement. Mevrouw Isabel Vertriest antwoordt dat de 50 procent een analogie is met de regelgeving op de leegstand waarin wordt bepaald dat als een bedrijfsgebouw voor meer dan de helft leegstaat er een heffing van toepassing is. Er wordt dus een limiet bepaald om te vermijden dat een relatief klein gedeelte leegstand reeds zou volstaan. Door het artikel 11 wordt vermeden dat er een onmiddellijke leegstandsheffing volgt.

Het amendement nr. 20 wordt aangenomen met 14 stemmen.

De heer Erik Matthijs heeft nog een vraag over de termijn van 5 jaar in verband met de registratie in de inventaris van leegstaande gebouwen. Vanaf wanneer loopt die termijn : vanaf de goedkeuring van de aanvraag, vanaf het moment van uitbetaling of vanaf het moment dat de stallen effectief leegstaan ?

De heer Bruno Tobback stelt voor dit te regelen in het uitvoeringsbesluit. Er zijn goede argumenten om te stellen dat het de datum is dat de stallen leeg komen te staan en de milieuvergunning wordt ingetrokken. De heer Jacques Timmermans stelt voor om ook dit op te nemen in het schema van de procedure.

Het gewijzigde artikel 11 wordt aangenomen met 14 stemmen.

Artikel 12

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 14 stemmen.

De heer Joachim Coens deelt mee dat zijn fractie zich zal onthouden bij de eindstemming en een definitief standpunt zal innemen bij de behandeling van het ontwerpdecreet in plenaire vergadering, rekening houdend met de documenten die nog door de minister werden beloofd.

IV. EINDSTEMMING

Het geamendeerde ontwerp van decreet wordt aangenomen met 8 stemmen bij 6 onthoudingen.

Reflectietermijn

Door de commissie wordt met 14 stemmen beslist dat er geen reflectietijd en geen reflectienota's zullen zijn, zoals bedoeld in artikel 56 van het Reglement.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Erik MATTHIJS
Isabel VERTRIEST

Jacques TIMMERMANS

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**Artikel 1**

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° diersoort : de diersoort rundvee, varkens, pluimvee, paarden en/of andere, bedoeld in de rubrieken I tot en met V van de tabel van artikel 5, § 1, van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen ;
- 2° dierlijke mest : dierlijke mest als bedoeld in artikel 2, 14°, van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen ;
- 3° de vergunninghouder : houder van een milieuvergunning voor de exploitatie van een inrichting die onder de toepassing valt van de indelingsrubriek 9.3.1., 9.3.2., 9.4.1., 9.4.2., 9.4.3., 9.5., 9.6., 9.7. en/of 9.8., bedoeld in bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning ;
- 4° de bestaande veeteeltinrichting : de bestaande veeteeltinrichting, bedoeld in artikel 2, 7°, van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen ;
- 5° de nutriëntenhalte : de nutriëntenhalte, bedoeld in artikel 33bis van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen.

Artikel 3

Binnen de perken van de daartoe goedgekeurde begrotingskredieten, kan de Vlaamse regering onder de voorwaarden, bepaald in dit decreet, een stopzettingsvergoeding verlenen aan de vergunninghouder van een bestaande veeteeltinrichting die op vrijwillige basis de exploitatie stopzet.

De Vlaamse regering kan het territoriale toepassingsgebied binnen het Vlaamse Gewest per diersoort nader vaststellen.

Artikel 4

De stopzettingsvergoeding wordt alleen verleend indien aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan :

- 1° de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting door de vergunninghouder van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten, op de betreffende bestaande veeteeltinrichting, binnen een, afhankelijk van de diersoort, door de Vlaamse regering vastgestelde termijn, na de goedkeuring door de bevoegde overheid van de aanvraag tot de uitbetaling van een stopzettingsvergoeding en na akkoordverklaring van de betrokken vergunninghouder ;
- 2° op het ogenblik van de indiening van de aanvraag tot de uitbetaling van een stopzettingsvergoeding, is de exploitatie van de bestaande veeteeltinrichting nog niet stopgezet ;
- 3° de milieuvergunning is niet vervallen, geschorst of opgeheven tussen het ogenblik van de indiening van de aanvraag tot de uitbetaling van een stopzettingsvergoeding en het ogenblik van de volledige en definitieve stopzetting.

Artikel 5

Er wordt per bestaande veeteeltinrichting een stopzettingsvergoeding verleend voor het aantal aanwezige dieren. De Vlaamse regering kan nader regels bepalen voor de vaststelling van het aantal aanwezige dieren op basis van het register van dierlijke mestproductie, bedoeld in artikel 4, § 2, van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen en in artikel 10 van het besluit van de Vlaamse regering van 26 mei 2000 ter uitvoering van sommige artikelen van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen.

Het aantal dieren wordt steeds beperkt tot de gemiddelde veebezetting welke, voor iedere betrok-

ken diersoort, wordt vermeld in de Mestbankaangifte van het laatste aanslagjaar.

Wanneer evenwel de gemiddelde veebezetting per diersoort welke werd in aanmerking genomen voor de vaststelling van de nutriëntenhalte voor de betrokken inrichting, lager ligt dan die bedoeld in het vorige lid, wordt de stopzettingsvergoeding berekend op basis van die lagere gemiddelde veebezetting.

Artikel 6

De Vlaamse regering kan het bedrag doen variëren naar gelang van de diersoort, het gebied waarin de bestaande veeteeltinrichting is gelegen en/of het tijdstip van de indiening van de aanvraag tot de uitbetaling van een stopzettingsvergoeding.

De Vlaamse regering kan regels vaststellen op grond waarvan de volgorde wordt bepaald waarin de aanvragen worden behandeld, met het oog op de toekenning van de stopzettingsvergoedingen.

Artikel 7

De Vlaamse regering stelt de nadere voorwaarden en regels vast in verband met de procedure, de inhoud, de voorwaarden, de vorm en de regels met betrekking tot de stopzetting, de indiening van de aanvraag, het onderzoek naar de volledigheid van de aanvraag, de goedkeuring of de weigering van de aanvraag, de uitbetaling van de vergoeding in kwestie, de controle en het toezicht.

Artikel 8

Aan artikel 28, § 1, van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning wordt een 4° toegevoegd, dat luidt als volgt :

"4° die door de exploitant op vrijwillige basis volledig en definitief is stopgezet overeenkomstig de voorwaarden en regels, bedoeld in het decreet van ... tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten, en de uitvoeringsbesluiten ervan. De Vlaamse regering kan de nadere voorwaarden en regels met betrek-

king tot de inkennisstelling van de stopzetting en het verval van de vergunning vaststellen.".

Artikel 9

In artikel 33bis van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, ingevoegd bij het decreet van 11 mei 1999, wordt een § 1bis ingevoegd, die luidt als volgt :

"§ 1bis. Ingeval in een bestaande veeteeltinrichting de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten, op vrijwillige basis volledig en definitief wordt stopgezet overeenkomstig de voorwaarden en regels, bedoeld in het decreet van ... tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten, en de uitvoeringsbesluiten ervan, vervalt van rechtswege het voor de betreffende diersoort toegekende aandeel van P_2O_5 en N in de nutriëntenhalte. De Vlaamse regering kan de nadere voorwaarden en regels met betrekking tot het verval van het toegekende aandeel van de voornoemde nutriëntenhalte vaststellen.".

Artikel 10

In artikel 33ter, § 1, van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, ingevoegd bij het decreet van 11 mei 1999, wordt een 4° toegevoegd, dat luidt als volgt :

"4° Een verhoging van de mestproductie of nieuwe mestproductie is uitgesloten voor inrichtingen waarvoor een stopzettingsvergoeding werd bekomen in het kader van het decreet van ... tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten en dit tot 10 jaar na het jaar van de definitieve stopzetting.".

Artikel 11

In artikel 4 van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten, gewijzigd bij het decreet van 20 december 1996, wordt tussen het derde en het vierde lid het volgende lid ingevoegd :

"Bebouwde onroerende goederen waarvan meer dan 50 % van de totale vloeroppervlakte van de bedrijfsgebouwen leegstaat ten gevolge van de stopzetting van de economische activiteit overeenkomstig de voorwaarden en regels, bedoeld in het decreet van ... tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten, en de uitvoeringsbesluiten ervan, worden pas in de Inventaris geregistreerd na het verstrijken van een termijn van 5 jaar. Deze termijn gaat in vanaf de volledige stopzetting, bedoeld in artikel 4, 1°, van het voornoemde decreet."

Artikel 12

Dit decreet treedt in werking op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.
